

SFCR 2016

Solvency & Financial Conditions Report
Yarden Holding bv

Een goed afscheid helpt je verder

YARDEN

Inhoud

Introductie	3
Samenvatting	4
A. Activiteiten en prestaties	5
A.1 Activiteiten	5
A.2 Prestaties op het gebied van verzekering	17
A.3 Prestaties op het gebied van belegging	18
A.4 Prestaties op overig gebied	20
A.5 Overige informatie	21
B. Bestuurssysteem	22
B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem	22
B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	25
B.3 Risicomanagementsystemen inclusief de beoordeling van het eigen vermogen en de solvabiliteit	26
B.4 Intern controlesysteem	27
B.5 Interne auditfunctie	29
B.6 Actuariële functie	29
B.7 Uitbesteding	30
B.8 Overige informatie	31
C. Risicoprofiel	32
C.1 Verzekeringstechnisch risico	33
C.2 Marktrisico	33
C.3 Kredietrisico	35
C.4 Liquiditeitsrisico	36
C.5 Operationeel risico	36
C.6 Overig materieel risico	36
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	37
D.1 Activa	38
D.2 Technische voorzieningen	40
D.3 Overige schulden	41
D.4 Alternatieve waarderingsmethoden	42
D.5 Overige informatie	42
E. Kapitaalbeheer	43
E.1 Eigen vermogen	43
E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste	45
E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteits- kapitaalvereiste	48
E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model	48
E.5 Niet-naleving van het minimumkapitaal- vereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste	48
E.6 Overige informatie	48

Introductie

Dit Solvency & Financial Conditions Report is gebaseerd op artikel 51-56 van de Solvency II Directive en de artikelen 290-298 en 359-371 van de Delegated Acts. De in deze rapportage opgenomen bedragen zijn in lijn met de aan de toezichthouder gerapporteerde staten (de 'Quantitative Reporting Templates') en zijn vermeld in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

Dit rapport bevat veelal geen vergelijkende cijfers over het boekjaar 2015. De grondslagen voor dit rapport zijn gebaseerd op de sinds 1 januari 2016 van toepassing zijnde Solvency II regelgeving. Tot 1 januari 2016 zijn de grondslagen gebaseerd op Solvency I regelgeving wat een vergelijking niet bruikbaar maakt.

In enkele gevallen kunnen vergelijkende cijfers worden vermeld. Deze zijn ontleend aan de Day-1 rapportage aan De Nederlandsche Bank, geven de stand weer op 1 januari 2016 en worden gelijk verondersteld aan de situatie op 31 december 2015.

Vanaf 1 januari 2016 heeft de verzekeraar van de groep, Yarden Uitvaartverzekeringen nv, formeel een vergunning om op te treden als levensverzekeraar. Op 1 januari 2016 is de Solvency II regelgeving op zowel de verzekeraar als de groep van kracht geworden. Deze groepsrapportage is onderdeel van het Solvency II raamwerk. Vanwege de keuze voor een vergunning als levensverzekeraar is de Solvency II wetgeving onverkort op Yarden Holding bv van toepassing.

Samenvatting

Deze groepsrapportage van Yarden Holding bv (verder: 'Yarden') bevat de informatie over de groep waar Yarden het groeps-hoofd van is. In de groep zijn de groepsmaatschap-pijen en andere rechtspersonen opgenomen waarover Yarden overheersende zeggenschap kan uitoefenen. Yarden rapporteert onder de Solvency II wetgeving als levensverzekeraar.

In hoofdstuk A rapporteren wij allereerst over onze activiteiten. Yarden is een omnichannel-verzekeraar, verzorgt uitvaarten in opdracht van particulieren en uitvaartverzekeraars en biedt faciliteiten aan zoals crematoria, uitvaartcentra en begraafplaatsen. Verzekeringen biedt Yarden aan via indirecte distributie, teleservice en voor het overgrote deel via online kanalen. Het succes van dit omnichannel wordt bepaald door de reputatie, de product-eigenschappen maar vooral ook de prijsstellingen omdat potentiële klanten prima kunnen vergelijken. Yarden neemt zowel in reputatie, producteigen-schappen als prijstelling ten opzichte van haar concurrenten een gezonde positie in en laat in de positie ten opzichte van haar concurrenten een stijgende lijn zien.

In hoofdstuk A wordt vervolgd met informatie over onze prestaties en de weerbaarheid van onze financiële positie. De solvabiliteitsratio van de groep bedraagt op 31 december 2016 159%, dit ondanks de strenge Solvency II normen die sinds 1 januari 2016 gelden voor levensverzekeraars.

Met de keuze voor het volledige Solvency II-regime voor levensverzekeraars worden hoge eisen gesteld aan de functies van actuarieel, risk, compliance en interne audit. In hoofdstuk B is beschreven hoe Yarden haar governancestructuur in lijn met de eisen van de Solvency II wetgeving heeft ingericht, dit met inachtneming van de omvang van de organisatie. In 2016 is de functie van actuarieel in de organisatie versterkt.

In hoofdstuk C volgt een toelichting op het risicoprofiel van Yarden. Hierin staat beschreven aan welke risico's Yarden wordt blootgesteld en met welke maatregelen deze risico's door Yarden worden beheerst. Ook blijkt hieruit dat het kapitaalvereiste van Yarden in hoofdzaak wordt bepaald door het verzekeringstechnisch risico

op de levenproducten. Vanwege relatief veilige beleggingen voor onze polishouders is het aandeel in het kapitaalvereiste van Yarden dat voortkomt uit marktrisico's veel beperkter dan het aandeel dat voortkomt uit onze verzekeringstechnische risico's.

Hoofdstuk D zet uiteen wat ons eigen vermogen op basis van marktwaarde is om het op onze risico's gebaseerde kapitaalvereiste af te dekken. Vermeld is uit welke bezittingen en verplichtingen dit eigen vermogen bestaat. Voor Yarden bestaan de verplichtingen op 31 december 2016 voor het overgrote deel uit verzekeringsverplichtingen, die voor Solvency II op economische waarde moeten worden opgenomen onder toevoeging van een risicomarge voor prudentie.

Hoe Yarden ervoor zorgt dat het eigen vermogen in stand wordt gehouden is weergegeven in hoofdstuk E. Ook is de bepaling van het kapitaalvereiste toegelicht. Yarden wil een eigen vermogen aanhouden dat nu en in de toekomst volledig toereikend is om de kapitaaleisen af te dekken en haar polishouders zekerheid te blijven bieden op uitkeringen. De eigen vermogensbestanddelen van Yarden bestaan dan ook alleen uit bestanddelen die de meest mogelijke zekerheid geven aan de polishouders. Dit gaat om volgestort gewoon aandelenkapitaal, agio- en winstreserves en een reconciliatiereserve voor de herwaardering van bezittingen en verplichtingen naar de verplichte maatstaven voor Solvency II. Yarden kent geen achtergestelde verplichtingen, kredietbrieven of andere aanvullende vermogensbestanddelen.

A. Activiteiten en prestaties

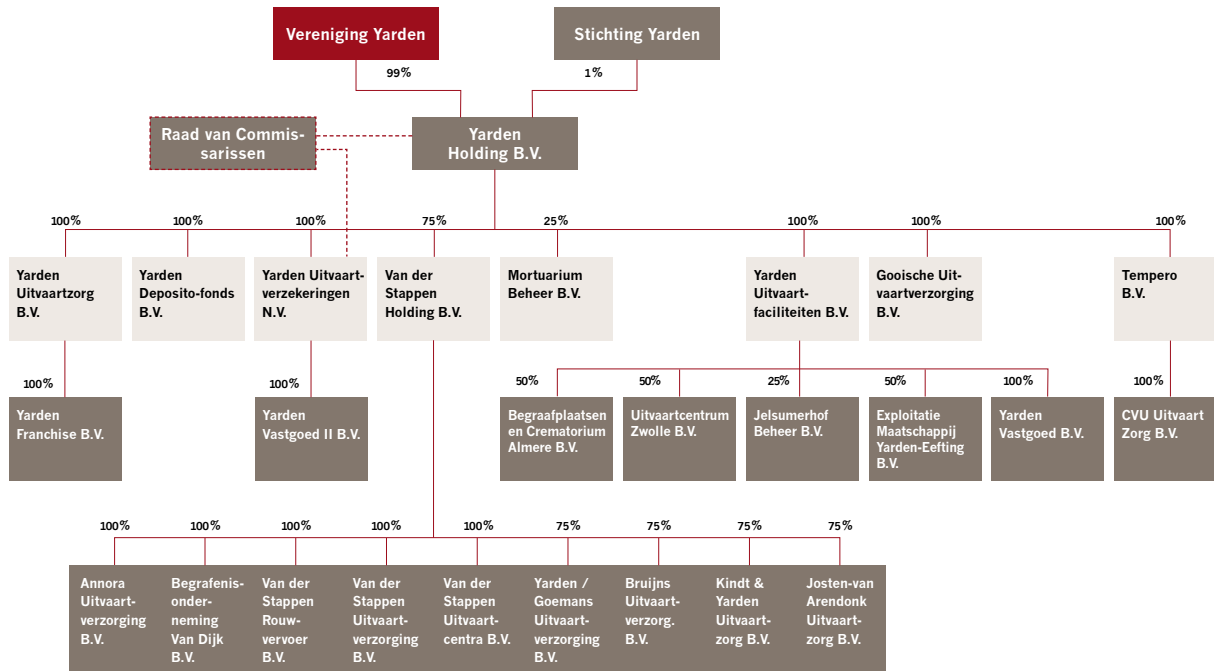
A.1 Activiteiten

Introductie

Yarden Holding bv, hoofd van de groep waar deze rapportage op ziet, is op 4 mei 2001 opgericht – als resultaat van de fusie tussen AVVL en NUVA – en is een holdingmaatschappij. De voornaamste activiteit is het verzorgen van uitvaarten.

De verzekeringsactiviteiten van de groep zijn ondergebracht in Yarden Uitvaartverzekeringen nv. Deze dochtermaatschappij beschikt over een vergunning om activiteiten te verrichten als levensverzekeraar en financieel dienstverlener (nummer 12000681). De branche waarin Yarden optreedt is die van individuele levenslange verzekeringen bij overlijden.

Yarden richt zich op de Nederlandse markt. De juridische groepsstructuur van Yarden is als volgt:

Activiteiten en prestaties

Yarden Holding bv is statutair gevestigd in Almere en houdt kantoor in Almere op het adres Transistorstraat 10, 1322 CE Almere.

Yarden is als verzekeringsgroep onderworpen aan de volledige Solvency II regelgeving en valt onder het groepstoezichtregime. De toezichthouder is:

De Nederlandsche Bank

Bezoekadres: Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam

Telefoon algemeen: 0800-0201068

Telefoon zakelijk: 020-5249111

Email: info@dnb.nl

De externe accountant van Yarden is:

KPMG Accountants nv

Bezoekadres: Laan van Langerhuize 1,

1186 DS Amstelveen

Telefoon: 020-6567890

Dienstverlening en klantbelofte

Het is nadrukkelijk de taak van Yarden om de dienstverlening nauw te laten aansluiten op de diversiteit aan behoeften in onze samenleving. De samenstelling van de Yarden-organisatie is hierop afgestemd en verklaart ook de sterke marktpositie. Als enige uitvaartorganisatie in Nederland biedt Yarden een integrale klantbelofte die bestaat uit de domeinen voorlichting, bewustwording, verzekeren, uitvaartzorg, uitvaartfaciliteiten en nazorg.

Op al deze domeinen wordt een gespecialiseerde en hoogwaardige dienstverlening geboden die volledig afgestemd is op de behoeften van leden en klanten wanneer zij geconfronteerd worden met de dood. Dat Yarden persoonlijker is en betrokkenen helpt en inspireert voor, tijdens en na de uitvaart, komt door de grote inzet van medewerkers en vrijwilligers. Die elke dag weer met grote passie dat goede afscheid voor iedereen, uit welke cultuur en/of achtergrond dan ook, mogelijk maken. Dat is een kwestie van de juiste mentaliteit en betrokkenheid die intrinsiek bij de Yardeniers aanwezig is en daar is Yarden erg trots op.

Helpen en inspireren

Yarden is een sociale onderneming met een grote maatschappelijke betrokkenheid. Iedere dag weer zetten vrijwilligers en medewerkers zich met hart en ziel in om mensen voor, tijdens en na de uitvaart te steunen. Zo helpen en inspireren zij nabestaanden bij de organisatie van de uitvaart en zorgen ervoor dat elke keer weer die ene uitvaart

precies goed is. Yarden Uitvaartverzekeringen ontwikkelt producten die nauw aansluiten op de behoeften van de klant en speelt daarmee in op macro-economische ontwikkelingen zoals een terugtrekkende overheid op het gebied van zorg. Het maatschappelijke doel dat Yarden nastreeft, is om een goed afscheid voor iedereen ook echt bereikbaar te maken. Dat doel vooropstellen, boven het verdienen van geld, maakt Yarden tot een bijzondere uitvaartorganisatie. Yarden kent dan ook geen winstdoelstelling anders dan ten behoeve van de doorontwikkeling van de kwaliteit van de dienstverlening. De verenigingscultuur is maatgevend. Leden voor leden.

Visie

In de visie van Yarden helpt een goed afscheid je verder als je, uit welke cultuur dan ook, bent voorbereid op het levenseinde, en de uitvaart volledig recht doet aan jouw wensen en de nabestaanden tot steun is in de verwerking van hun verlies.

Missie

De rol die Yarden inneemt is dat zij vanuit haar maatschappelijke functie, rekening houdend met ieders cultuur, religie en achtergrond, een goed en waardig afscheid van het leven voor iedereen bereikbaar maakt.

In de praktijk blijkt deze missie zeer uitdagend te zijn.

Dood meer bespreekbaar

De dood is nog steeds omgeven door angst. We praten niet graag over de dood. Vroeger was de dood meer onderdeel van het dagelijks bestaan. We woonden met elkaar in één huis en oma stierf waar iedereen bij was, ook de kinderen. De dood was verdrietig, maar 'normaal'. Tegenwoordig is de dood 'iets van later als je oud bent'. De confrontatie is dan ook keihard als de dood onverwacht eerder aan de deur klopt. De laatste jaren zien we dat het taboe rond de dood doorbroken wordt en steeds meer mensen hun uitvaartwensen vastleggen om nabestaanden niet in onwetendheid achter te laten.

Vereniging Yarden draagt daar graag aan bij door taboes rond de dood bespreekbaar te maken. Om de dood en de doden weer een plek in ons leven te geven. Waarom zouden we geen verdriet mogen hebben en dat met anderen delen? Onze samenleving is hiervoor een bron van inspiratie. We leren van diverse culturen en ervaren dat de dood ook minder abstract kan zijn. Het is niet alleen maar

rouwen, maar ook het leven van de overledene vieren. Een bekend Surinaams gezegde is: 'Waar de dood is, moet ook gelachen worden.' We zien dragers de kist dansend naar het graf brengen. Vaak vergezeld door trompettisten en gezang. Er wordt hartverscheurend gehuild en gelachen. Nabestaanden gaan gekleed in felle kleuren in tegenstelling tot het sombere zwart. Door je te verdiepen in verschillende culturen verrijk je je eigen cultuur.

Echt voor iedereen

We zijn ervan overtuigd dat een goed afscheid mensen verder helpt. Het verdiepen in alle culturen om zo een goed afscheid voor iedereen bereikbaar te maken is de Yarden-missie. En voor iedereen betekent ook echt voor iedereen. Zoals de complexe uitvaarten van vluchtelingen en asielzoekers. Bij een sterfgeval stapelen de problemen zich op. Nabestaanden die vaak om politieke redenen geen toestemming krijgen om de overledene in het land van geboorte te begraven. Familie die niet bereikt kan worden omdat zij over de hele wereld is verspreid en niemand precies weet waar iedereen verblijft. Het zijn slechts een paar voorbeelden. Daarnaast is er een grote behoefte om de overledene zelf te verzorgen en het afscheid te regelen naar de gebruiken in het land van herkomst. Vaak is men niet goed op de hoogte van de precieze rituelen omdat ouderen die deze kennis wel hebben niet in Nederland zijn. Yarden is verheugd dat zij een uitvaartovereenkomst heeft kunnen sluiten met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, COA. Zodat zij haar kennis en ervaring met rituelen en gebruiken van diverse culturen kan inzetten om de vaak getraumatiseerde nabestaanden bij te staan en met rouwrituelen te ondersteunen in de eigen culturele identiteit.

Hierna leest u hoe Yarden haar brede en unieke klantpropositie met de invulling van de domeinen voorlichting, bewustwording, verzekeren, uitvaartzorg, uitvaartfaciliteiten en nazorg realiseert.

Publieksvoorlichting

Nadenken over de dood

De dood treft ons allemaal en in ons leven krijgen we ook allemaal te maken met het wegvallen van een dierbare. Hoe we hiermee omgaan hangt van veel zaken af. Zoals de relatie die we met de overledene hadden, de wijze waarop iemand overleden

is, maar ook hoe we zelf in het leven staan. Omgang met de dood is iets wat je eigenlijk niet kunt leren; de impact van een vaak plotseling overlijden kan zo groot zijn dat men nauwelijks in staat is om te begrijpen wat er gebeurd is. De dood is hard en meedogenloos. Wat je wel kunt leren, is dat het verstandig is om over de dood na te denken. Want wanneer je bent voorbereid op het onvermijdelijke is dat tot steun van de nabestaanden. Yarden wil het taboe doorbreken en de dood bespreekbaar maken, zodat iedereen zijn of haar uitvaartwensen vastlegt. En er geen vraagtekens bij de nabestaanden zijn over de laatste wensen wanneer iemand (plotseling) overlijdt.

Wensenbank

Uit ervaring weten we dat veel mensen het bespreken en vastleggen van uitvaartwensen voor zich uitschuiven. Een van de initiatieven om dit te doorbreken is de Yarden Wensenbank. In Rotterdam zijn mensen op straat spontaan uitgenodigd om plaats te nemen op de Yarden Wensenbank. Om met elkaar in gesprek te gaan over hun eigen afscheid. Heel opvallend was dat iedereen na het overwinnen van een drempel openhartig sprak over hun uitvaartwensen. Jong, oud, echtparen, vriendinnen en vrienden. De comfortabele sfeer hielp mensen hier over te praten. Ontroerend mooie gesprekken volgden, van gewone mensen die op straat over de dood en hun afscheid met elkaar in gesprek gingen. Yarden blijft zich inzetten om het taboe rond de dood op een originele wijze te doorbreken en een passend afscheid voor iedereen bereikbaar te maken.

Andere voorbeelden van de dood bespreekbaar maken zijn de vele voorlichtingsbijeenkomsten die Yarden door het hele land organiseert. De Regionale Activiteiten Besturen van Vereniging Yarden hebben in 2016 meer dan 260 voorlichtingsactiviteiten, in de vorm van concerten, lezingen en toneelstukken, georganiseerd. De bijeenkomsten zijn veelal interactief en afgestemd op verschillende en specifieke doelgroepen. Met als belangrijk doel mensen voor te lichten en bewust te maken van thema's rond het afscheid van het leven.

Emotionele bagage

Wegens groot succes is de excursie 'Leven en dood van de olifant en Zoo' ook in 2016 vele malen georganiseerd. Olifanten kennen ook een zeker rouwproces, keren terug naar de plek waar een soortgenoot is overleden en snuffelen aan de

Activiteiten en prestaties

botten. Met dit voorbeeld uit het dierenrijk worden kinderen uit de bovenbouw van het basisonderwijs uitgenodigd om naar de diertuin te komen. Want ook kinderen worden immers geconfronteerd met dood en verlies. Na een bezoek aan het olifantenverblijf, waar olifantenexpert Marjo Hoedemaker vertelt hoe deze dieren met verlies omgaan, wordt onder deskundige leiding nagepraat over de verschillen en overeenkomsten tussen rouwgedrag bij mensen en dieren, en worden verlieservaringen gedeeld. Al snel praten de kinderen over het overlijden van een konijn of ander huisdier om vervolgens de stap naar het overlijden van een oma of opa te maken. Zo leren kinderen dat je over de dood gewoon mag praten en groeien zij op met een belangrijk stuk emotionele bagage. Het is iedere keer weer ontwapenend om te ervaren hoe weinig barrières kinderen in de basis hebben om over de dood te praten. Daar kunnen wij als volwassenen een voorbeeld aan nemen.

De lezingen van theatermaker Adelheid Roosen over haar aan alzheimer lijdende moeder blijven indrukwekkend en trekken iedere keer weer veel belangstellenden. Tijdens de lezing wordt de documentaire 'Mam' getoond, die het proces van de ziekte van haar moeder tot en met het onvermijdelijke einde in beeld brengt. De integere manier waarop Roosen over het ziekteproces met haar moeder praat, dwingt veel respect van de aanwezigen af. De intieme sfeer die wordt gecreëerd nodigt bezoekers uit om eigen ervaringen openlijk te delen en biedt zo houvast en steun aan mensen die eenzelfde proces hebben doorgemaakt of op dat moment doormaken. De lezingen worden door het hele land in de Yarden-crematoria georganiseerd.

Niet zien aankomen

Helaas komt onder jongeren zelfdoding erg vaak voor. Onder jonge mensen tussen de 20 en 25 jaar is zelfdoding zelfs doodsoorzaak nummer 1. Dat betekent dat veel jongeren worden geconfronteerd met het plotselinge overlijden van een vriend, vriendin of klasgenoot. Een overlijden dat 'uit het niets' komt en bij jongeren veel vragen oproept als 'Hoe kan het dat ik het niet heb zien aankomen?' Jongeren zijn moeilijk over dit onderwerp te bereiken en ook hier wil Yarden het taboe om er over te praten doorbreken. De theatervoorstelling 'Rouw op je dak' van theatergroep Traxx geeft jongeren in de leeftijd van 15 tot 20 jaar op een indringende en aansprekende manier inzicht in het verloop van rouwprocessen en de ervaringen die bij

een gezond en ongezond rouwproces horen. Met deze vorm van voorlichting voorziet Yarden in een duidelijke behoefte die jongeren stimuleert om onderling het gesprek over hun problemen aan te gaan en hulp te vragen wanneer dat nodig is.

Bewustwording

Belangeloze inzet

Natuurlijk weten we dat de dood onlosmakelijk met het leven verbonden is. Maar toch willen we het er liever niet over hebben, tenminste niet over onze eigen sterfelijkheid. In het verlengde van voorlichten ligt bewustwording. Mensen bewustmaken dat het opdoen van kennis over de dood, en het ontwikkelen van vaardigheden in de omgang met de dood, helpt in de acceptatie van de dood. Een basis hiervoor is het vastleggen van de eigen uitvaartwensen waartoe Yarden in haar communicatiecampagne met Adelheid Roosen oproept. Het speciaal hiervoor ontwikkelde Uitvaartwensenboekje leidt mensen stap voor stap door het uitvaartproces. Waardoor niet alleen inzicht wordt verkregen in wat er allemaal bij een uitvaart komt kijken, maar vooral besef ontstaat over hoe belangrijk het is om zelf te kunnen besluiten over de vorm van de uitvaart en om nabestaanden niet in onwetendheid achter te laten. In de praktijk blijkt dat er veel behoefte is aan het vastleggen van uitvaartwensen, getuige de 11.800 keer dat het Uitvaartwensenboekje, dat Yarden gratis ter beschikking stelt, van de site is gedownload. Voor mensen die hulp nodig hebben bij het vastleggen van hun uitvaartwensen heeft Vereniging Yarden een team van 40 uitvaartconsulenten opgeleid. Dit team van vrijwilligers heeft in 2016 ruim 1.400 mensen geholpen. Vanuit Yarden's maatschappelijke betrokkenheid kan iedereen die daar behoefte aan heeft een kosteloos beroep doen op deze uiterst gemotiveerde vrijwilligers die zich hier geheel belangeloos voor inzetten.

Ontroerend en impactvol

De reclamecampagne met Adelheid Roosen heeft veel reacties in de samenleving losgemaakt. De onverbloemde wijze waarop Roosen de dood benoemt, heeft er zeker toe bijgedragen dat mensen meer over de dood zijn gaan praten en het taboe doorbraken. Het is iedere keer weer bijzonder wanneer mensen, hiertoe door de commercial aangezet, met Yarden in contact treden en hun eigen ervaringen openlijk delen. De vele gesprekken die hieruit voortvloeiden waren

stuk voor stuk ontroerend en impactvol. Ook dankbaarheid, omdat het mensen heeft geholpen in het omgaan met hun verdriet.

Blad ‘Verder’ inspiratiebron

In ons magazine ‘Verder’ worden leden van Vereniging Yarden geïnspireerd over leven, dood en afscheid. De vaak confronterende verhalen geven veel inzicht in de wijze waarop mensen in het leven staan en omgaan met terminale ziekte of juist, na de dood in de ogen te hebben gekeken, zijn genezen. De verhalen leren ook hoe belangrijk het is om voorbereid te zijn op een naderend afscheid. Om heel bewust te leven en juist nog die dingen te doen waar nabestaanden later met veel plezier aan terug kunnen denken. Belevissen worden hierdoor intenser vanuit het besef dat het nu of nooit is en dat levert waardevolle herinneringen op en biedt nabestaanden troost. Dat is wat bedoeld wordt met het ontwikkelen van vaardigheden in de omgang met een naderende dood.

Vaarwel eeuwenoude tradities?

Yarden kijkt goed naar de ontwikkelingen in de maatschappij. Het boekje ‘Trends in afscheid en herinneren’, dat in samenwerking met trend-watcher Adjiedj Bakas is ontwikkeld, is al twee keer herdrukt. Inmiddels zijn zo’n 24.000 exemplaren ervan kosteloos aan belangstellenden uitgereikt. Als toonaangevende uitvaartorganisatie doet Yarden onderzoek naar trends en draagt deze als voorbeelden voor nabestaanden aan bij de organisatie van uitvaarten. Veel inspiratie wordt ontleend aan uitvaarten van mensen met diverse culturele achtergronden die Yarden mag verzorgen. De vaak andere manier waarop een uitvaart wordt georganiseerd verrijkt de meer traditionele uitvaarten. Eeuwenoude uitvaarttradities worden nu vaarwel gezegd. Opvallend is dat vooral 60-plussers droevige muziek en donkere kleding graag zien verdwijnen en dat vooral jongeren de doodskest en uitvaartdienst graag in een modern jasje steken. Slechts een kwart van de mensen die Yarden heeft laten ondervragen houdt vast aan de huidige uitvaarttradities.

Uitvaartverzekeringen

Vervroegde uitkering bij terminale ziekte

Een goed afscheid voor iedereen bereikbaar maken is meer dan het uitkeren van voldoende geld voor de uitvaart. Ook in het voorportaal van de dood, wanneer iemand terminaal is, kan Yarden een

belangrijke bijdrage leveren. De taak van de overheid verschuift van ‘niet langer zorgen voor’ naar ‘zorgen dat’ en zelfredzaamheid lijkt de nieuwe norm voor niet strikt noodzakelijke medische zorg. Mensen met een kleine beurs hebben hierdoor steeds minder toegang tot persoonlijke verzorging, huishoudelijke hulp en geestelijke bijstand wanneer zij onverhoopt terminaal worden. Met als gevolg dat zij in hun laatste levensfase aangewezen zijn op een verzorgingshuis of een hospice, terwijl er juist grote behoefte is om thuis te blijven wonen. Yarden speelt daar met de Mijn Laatste Wensen uitvaartverzekering op in door verzekerden die terminaal ziek zijn geworden de mogelijkheid tot vooruitkering van 50% van het verzekerde kapitaal te bieden. Waarmee zij wel de benodigde aanvullende zorg kunnen kopen om langer thuis te kunnen blijven wonen.

Ruimte voor onderscheidende producten

Voor Yarden Uitvaartverzekeringen was het van strategisch belang om te kiezen voor het zwaardere Solvency II-regime dat met ingang van 2016 van kracht is, in plaats van in het ‘Basic’-regime te blijven dat minimaal vereist is. Met de keuze werd namelijk tegelijkertijd de ‘levenvergunning’ verkregen, wat Yarden meer ruimte biedt om onderscheidende verzekeringsproducten te ontwikkelen. De andere overweging om voor het Solvency II-regime te kiezen was dat Yarden het aan haar stand verplicht was, gezien de omvang van het aantal verzekerden, de verplichtingen en het beheerd vermogen.

Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering

Ervaringen van Yarden Uitvaartzorg hebben geleerd dat individuele uitvaartwensen veranderen met de levensfase waarin iemand verkeert. Om daar optimaal op aan te sluiten kunnen klanten, met behulp van een digitale ‘schuif’, op elk gewenst moment hun verzekering veranderen van 100% naturasom naar 100% kapitaal en iedere andere gewenste tussenliggende combinatie. Ook kan het verzekerd bedrag verhoogd of verlaagd worden en naar keuze wel of niet worden geïndexeerd. Met de introductie van de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering heeft Yarden in het laatste kwartaal van 2016 een nieuwe generatie uitvaartverzekeringen gelanceerd. De verzekering kent namelijk niet alleen een maximale flexibiliteit, maar ook een vervroegde uitkering bij terminale ziekte en een gratis kinderdekking tot

Activiteiten en prestaties

21 jaar. Dat de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering voldoet aan een behoefte bewijst de ongekende vraag naar dit product. Waarvoor mensen met een alle culturele achtergrond hun interesse tonen. In dat kader heeft Yarden inmiddels twee grote collectiviteit-overeenkomsten gesloten met organisaties die grote groepen mensen met verschillende etnische achtergronden vertegenwoordigen.

Trend: koopsom

Het afstemmen van de financiering op de uitvaartwensen moet aan de basis liggen van de beslissing of verzekeren nodig is. Verzekeren is immers een middel en geen doel op zich. De meeste consumenten hebben echter geen idee wat de kosten van een uitvaart zijn en komen in eerste instantie niet veel verder dan een keuze tussen begraven of cremieren. Het speciaal hiervoor ontwikkelde Uitvaartwensenboekje, dat kosteloos kan worden gedownload, leidt consumenten stap voor stap door het uitvaartproces, zodat individuele wensen kunnen worden vastgelegd. Met behulp van de uitvaartcalculator wordt op een eenvoudige wijze inzicht verkregen in de kosten van de uitvaartwensen. Zodat bepaald kan worden of de kosten moeten worden verzekerd of dat er andere financieringsbronnen zijn. Overigens is bij consumenten met voldoende eigen middelen een trend waarneembaar om toch te kiezen voor een (koopsom-)uitvaartverzekering. Dit om de financiering van de uitvaart buiten een eventuele discussie van de nabestaanden over de verdeling van de erfenis te houden. Het kan maar beter goed geregeld zijn.

Tastbare voorbeelden

Consumenten die moeite hebben met het zelf vastleggen van hun uitvaartwensen kunnen een kosteloos beroep doen op de uitvaartconsulenten van Vereniging Yarden. Dit team van 40 vrijwilligers heeft de beschikking over een speciaal hiervoor ontwikkelde 'app' zodat de wensen ook direct worden vastgelegd. In 2016 hebben 11.800 mensen het Uitvaartwensenboekje gedownload en zijn 1.400 mensen door een van de consulenten bezocht. Dit zijn tastbare voorbeelden van hoe Yarden als sociale onderneming een goed afscheid voor iedereen bereikbaar maakt.

Ongewenste bijeffecten

Uit het NIBUD-onderzoek, dat in opdracht van Yarden in 2016 is uitgevoerd, blijkt dat een gemiddelde uitvaart circa € 6.800,- kost. Veel

klanten zijn fors lager verzekerd. Omdat de praktijk leert dat nabestaanden vaak worden geconfronteerd met niet-verzekerde uitvaartkosten, rekent Yarden Uitvaartverzekeringen het tot haar taak om klanten vanuit haar zorgplicht hierover te informeren. Zodat zij zelf kunnen bepalen of het dreigende tekort uit eigen middelen kan worden gefinancierd of dat het verzekerd bedrag moet worden verhoogd. Yarden voelt zich hierin echter beperkt omdat de toezichthouder aangeeft dat niet mag worden gesproken over de kosten van een gemiddelde uitvaart maar eerst de individuele uitvaartwensen en de bijbehorende kosten moeten worden bepaald. Dit is een exercitie die niet door alle consumenten op prijs wordt gesteld en beperkt Yarden in de zorg voor haar klanten. Deze ongewenste bijeffecten van het zgn. provisieverbod zorgen voor een beperking van de toegankelijkheid van advies. Yarden mag geen advies geven zonder advieskosten in rekening te brengen. Zorgplicht kwalificeert zich in de ogen van de toezichthouder al snel als advies. Daarnaast is de niet reële eis dat een adviseur van uitvaartverzekeringen over het diploma Wft Vermogen dient te beschikken, input voor de evaluatie van het provisieverbod.

Verwevenheid uniek

Klanten die bij Yarden verzekerd zijn, zijn automatisch lid van Vereniging Yarden en hebben vrije toegang tot de vele voorlichtings- en bewustwordingsbijeenkomsten die rond het thema dood georganiseerd worden. Wanneer uiteindelijk de uitvaart door Yarden Uitvaartzorg wordt verzorgd ontvangen de nabestaanden een substantieel ledenvoordeel. Dit is een ander voorbeeld van hoe nauw de verschillende Yarden-onderdelen op elkaar zijn afgestemd en hoe er voor klanten en leden wordt bijgedragen aan dat goede afscheid. Deze verwevenheid van entiteiten is uniek en maakt Yarden Uitvaartverzekeringen minder kwetsbaar voor de afkoop van polissen, hetgeen ook in de praktijk blijkt.

Nummer 1 in kwaliteit en prijs

De online distributie van uitvaartverzekeringen neemt nog ieder jaar toe. Inmiddels biedt Yarden het grootste deel van haar verzekeringen online aan en de verwachting is dat dit nog verder zal toenemen. Het gevaar van online distributie is dat klanten alleen op basis van prijs een keuze maken, terwijl de productvoorwaarden in relatie tot de premie van doorslaggevend belang zouden moeten zijn. Dit gevaar wordt versterkt doordat vergelijkingssites de kwaliteit van de verzekeringen,

lees de productvoorwaarden, onvoldoende meenemen in de vergelijking en veelal de laagste prijs als doorslaggevend presenteren. Voor Yarden de reden om zelf een vergelijkingssite te ontwikkelen die de kwaliteit van de productvoorwaarden wel meeweegt in de vergelijkingen. Voor Yarden Uitvaartverzekeringen was het de uitdaging om een uitvaartverzekering te ontwikkelen met uitstekende en vooruitstrevende productvoorwaarden tegen een uiterst scherpe premie. Met de introductie van de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering heeft Yarden een nummer 1-positie in kwaliteit en prijs gerealiseerd. Tegelijkertijd is de website geoptimaliseerd en is de leesbaarheid op mobiele apparaten sterk verbeterd. Omdat digitalisering niet mag inhouden dat er geen persoonlijk contact vanuit de klant met Yarden Uitvaartverzekeringen meer mogelijk is, is webchat geïntroduceerd. Onze medewerkers zijn van 8.00 uur tot 21.00 uur en zeven dagen per week beschikbaar om via de chatbox vragen van klanten te beantwoorden.

Behoeft persoonlijk advies blijft

Hoewel de online distributie van uitvaartverzekeringen steeds verder toeneemt, ziet Yarden ook dat er nog steeds een grote groep consumenten is die behoefte heeft aan persoonlijk advies. Consumenten die met het Yarden Contact Center bellen en vragen hebben over het verzekeren van een uitvaart, raken niet zelden geïrriteerd wanneer hen verteld wordt dat Yarden alleen telefonisch mag informeren. Doorverwijzing naar een adviseur strandt negen van de tien keer omdat klanten niet bereid zijn de advieskosten te betalen. Sinds uitvaartverzekeringen zijn bestempeld als een complex product, worden voor consumenten onnodige drempels opgeworpen om kosteloos eenvoudig advies in te winnen. Assurantietussenpersonen kennen die drempels niet. Zij kunnen deze kosten, wanneer wel in rekening gebracht, in een serviceabonnement verwerken. Assurantietussenpersonen vervullen hier overigens een uitstekende en onmisbare rol. En worden hierin ondersteund en geïnspireerd door het team accountmanagers van Yarden dat in het verslagjaar verder versterkt is.

Nieuw ICT-systeem

Na een uitgebreide selectie en voorbereiding is in het derde kwartaal van 2016 het nieuwe Yarden ICT-systeem geïmplementeerd. Met dit informatie- en communicatieplatform kan tegen lagere kosten directer en effectiever met klanten en de markt

worden gecommuniceerd en sneller online-diensten en producten worden geïntroduceerd. Vooral de veel kortere doorlooptijden van de introductie van nieuwe producten en het snel kunnen doorvoeren van productaanpassingen waren van doorslaggevende betekenis. Voor Yarden was de implementatie van het nieuwe ICT-systeem extra spannend omdat deze samenviel met de introductie van de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering. Met succes heeft de ICT-implementatie deze kritische paden doorstaan en staat er nu een robuust ICT-platform dat voldoet aan de uitdagende eisen die de huidige tijd van een moderne verzekeraar vraagt.

Inmiddels is een eerste verbetering gerealiseerd door het proces van het beantwoorden van de gezondheidsvragen voor consumenten te verbeteren. Door na een positieve beantwoording van een van de drie hoofdvragen consumenten te vragen een uitgebreidere gezondheidsverklaring in te vullen, zodat kan worden beoordeeld of iemand toch alsnog verzekerd kan worden. Yarden werkt voor de beoordeling van de antwoorden op de gezondheidsvragen met medisch specialist Meditel.

Goed geluisterd naar Gouden Oor

De Gouden Oor Standaard is in 2016 door de beoordelaars aangescherpt. De samenleving ontwikkelt zich en klanten stellen meer en hogere eisen aan organisaties en dat betekent dat de normen van de Gouden Oor Standaard strenger zijn geworden. Ondanks dat de lat beduidend hoger is komen te liggen en de puntentoekening is gewijzigd, heeft Yarden opnieuw beter gescoord dan het jaar daarvoor en heeft hiermee een erkenning op niveau 1. De auditors van de Gouden Oor Standaard spraken lovende woorden over de vooruitgang en de plannen voor de toekomst. Het is en blijft boeiend om te ervaren hoe de klantgerichtheid van onze medewerkers ieder jaar weer groeit.

Uitvaartzorg

Iedere keer weer precies goed

Het vak van uitvaartverzorgers is bijzonder en tegelijkertijd ook ingewikkeld. Bijzonder omdat nabestaanden de uitvaart van een geliefde meestal in handen geven van een uitvaartverzorgers die zij niet of nauwelijks kennen. Dat vraagt veel vertrouwen van de familie en legt een enorme verantwoordelijkheid bij de uitvaartverzorgers.

Activiteiten en prestaties

Want juist op het moment dat de familie op z'n kwetsbaarst is moet de uitvaartverzorger presteren en een afscheid organiseren dat precies goed is. En dat is een grote eer die Yarden wordt toe- vertrouwd.

Minder sober en minder somber

Maar wat is een goed afscheid? De tijd is al lang voorbij dat de uitvaart volgens een strak protocol wordt uitgevoerd en de familie lijdelijk de adviezen van de uitvaartverzorger volgt. De betrokkenheid van de familie bij de tegenwoordige uitvaart is groot. Omdat men beseft dat dit het laatste is wat men nog voor de overledene kan doen. Heden- daagse uitvaarten staan onder invloed van gebruiken en gewoonten uit alle culturen. Beelden en eigen ervaringen met uitvaarten beïnvloeden, waardoor de meer traditionele uitvaarten ver- anderen. Langzaam maar zeker worden uitvaarten minder sober en zelfs minder somber. Iets wat Yarden graag stimuleert en ondersteunt. Vanuit de overtuiging dat wanneer een goed afscheid wordt omarmd, dit bijdraagt aan het verzachten van het verlies. Steeds vaker zien we dat het leven wordt gevierd in plaats van dat wordt stilgestaan bij de dood van een geliefde. Door te benadrukken welke betekenis de overleden persoon in het leven van familie, vrienden en kennissen heeft gehad.

Van binnenuit leren

Ontegengesteld draagt de grote betrokkenheid van de familie bij aan een goed afscheid. Het lijkt zelfs dat de rol van uitvaartverzorger wat naar de achtergrond verschuift. Niets is echter minder waar. De toenemende wensen vereisen veel extra kennis en een groot improvisatievermogen van de uitvaartverzorger om de uitvaart goed en naar volle tevredenheid te organiseren. Kennis van, maar vooral veel ervaring met verschillende soorten uitvaarten, religies en culturen geven hiervoor een stevige basis. Yarden uitvaartverzorgers helpen en inspireren nabestaanden met hun kennis en ervaring en verdiepen zich in de familie en in het leven dat de overledene heeft geleid. Dat doen zij met grote passie en toewijding en dat maakt Yarden-uitvaartverzorgers persoonlijker.

Yarden besteedt veel aandacht aan de kennis- ontwikkeling van haar medewerkers. Er is geen uitvaartverzorger die zonder een gedegen opleiding en de nodige ervaring een Yarden-uitvaart kan begeleiden. Daaraan draagt de HBO-leergang 'Sterven, uitvaart en rouw in multicultureel Nederland' in belangrijke mate bij. Verregaande

kennis wordt hier opgedaan met de uitvaartrituelen van mensen van diverse culturele en religieuze achtergronden. Maar het opdoen van kennis is niet voldoende, het is de praktijkervaring die pas echt beklijft. Het Yarden-beleid is erop gericht om zoveel mogelijk medewerkers met een verschillende culturele achtergrond in dienst te hebben, zodat van binnenuit geleerd wordt en ook Yarden zelf een afspiegeling wordt van onze samenleving. De toewijding en passie waarmee onze medewerkers en vrijwilligers dit mooie en dankbare vak uitoefenen dwingt het respect van ons als directie af.

Het vak van uitvaartverzorger is aan nog meer veranderingen onderhevig. Van uitvaartverzorgers in loondienst wordt te vaak verwacht dat zij zich opstellen als ondernemers om zo het hoofd te bieden aan de concurrentie van zelfstandigen zonder personeel. De vraag is of dit fair is, maar ook of dit geen zwakgebod is van de gevestigde uitvaartorganisaties. De vergissing die gemaakt wordt is dat ondernemerschap wordt verward met ondernemend zijn.

Uitvaartspecialisten

Uitvaartverzorgers van Yarden hebben de keuze gemaakt zich te specialiseren in hun vak. Voor nabestaanden is dat belangrijk, omdat zij er bij Yarden altijd op kunnen vertrouwen te maken te hebben met een uitvaartspecialist. Die maar één taak heeft, en dat is met volle overgave de betreffende uitvaart organiseren. Die daarin niet afgeleid wordt door ondernemerstaken en -zorgen. En die een complete en professionele organisatie achter zich heeft staan wanneer specifieke kennis, hulp of vaardigheden benodigd zijn bij de verzorging van de overledene en/of de organisatie van de uitvaart. Deze specialistische kennis en het kunnen terugvallen op een professionele organisatie maakt van een zelfstandig werkende uitvaartverzorger een Yarden-uitvaartverzorger. Dit gegeven ligt aan de basis van de Yarden-dienst- verlening die in het verslagjaar opnieuw door leden en klanten met een 9+ is gewaardeerd.

Ondernemende houding

Een ondernemende houding is de Yarden-uitvaart- verzorgers wel toevertrouwd. Steeds meer uitvaart- verzorgers vragen om een werkgebied binnen de eigen leefgemeenschap waarvan zij de gebruiken en rituelen als geen ander kennen. Zij zien kansen en weten die ook te benutten. De 24/7-beschik- baarheid maakt dat zij voor uitvaartverzorging het

gezicht in de regio worden. Lokaal dichtbij in optima forma. Yarden stimuleert de ondernemende houding van haar uitvaartverzorgers van harte. Door hen tijd te gunnen voor het geven van lezingen, het geven van voorlichting op scholen en te netwerken. Dat dit ook door de gemeenschap wordt gewaardeerd bewijst het groeiende aantal nabestaanden dat naar een betreffende Yarden-uitvaartverzorger vraagt om de uitvaart van een dierbare te verzorgen.

Dienstverlening sluit beter aan

De integratie van Uitvaartzorg en Uitvaartfaciliteiten is een ander voorbeeld van de wijze waarop Yarden als grote uitvaartorganisatie haar lokale betrokkenheid vorm geeft. Inmiddels zijn zes regio's gevormd en zes adjunct-directeuren benoemd. Binnen deze structuur zijn ook de deelnemingen Van der Stappen Uitvaartzorg, CVU Uitvaartzorg en de Gooische Uitvaartverzorging geïntegreerd. In de gebieden waar Yarden niet binnen korte afstand een uitvaartcentrum heeft zijn Yarden-franchisenemers actief waarmee Yarden een landelijke dekking kan garanderen. In 2016 vervulden 25 franchisenemers in die gebieden de lokale zichtbaarheid en bereikbaarheid van Yarden. Dit naar volle tevredenheid van nabestaanden, die dit waardeerden met een algehele klanttevredenheid van 9,3.

Doordat het lokale management nu verantwoordelijk is voor zowel het uitvaartverzorgingsbedrijf als de regionaal gelegen crematoria, sluit de dienstverlening voor onze klanten beter aan. Medewerkers zijn inmiddels vertrouwd geraakt met beide disciplines en werken nu zowel in de uitvaartcentra als in de crematoria. Hierdoor wordt beter gebruik gemaakt van elkaars kennis en ervaring en kunnen medewerkers efficiënter worden ingezet. De synergetische effecten van de samenvoeging van Uitvaartzorg en Uitvaartfaciliteiten zijn ook bedrijfseconomisch zichtbaar. Het aantal uitvaarten waarvan Yarden zowel de verzorging als de crematies mocht uitvoeren is in het verslagjaar met 20% toegenomen. De betere aansluiting van deze twee belangrijke componenten van de Yarden-dienstverlening vertaalt zich ook in een hogere klanttevredenheid. In het verslagjaar is de algemene klanttevredenheid verder gestegen naar 9,2.

Wennen aan nieuwe werkwijze

Het afgelopen jaar is de verzorging en het vervoer van overledenen gecentraliseerd. De eerder

ingezette samenvoeging is in 2016 nagenoeg afgerond en moet zorgen voor een betere dienstverlening en optimalisering van inzet van medewerkers en materieel. Met behulp van een autovolgsysteem kan exact worden bepaald welk team het dichtst in de buurt is om uitvoering te geven aan een melding van overlijden. De planningstool borgt een 24/7-bereikbaarheid en beschikbaarheid. Deze centralisatie heeft grote impact gehad op de onderlinge samenwerking van uitvaartverzorgers en medewerkers van Zorg en Vervoer. Jarenlange structuren zijn doorbroken en voor alle betrokkenen geldt dat er op een andere manier moet worden gewerkt. Het hogere doel is om te komen tot een efficiëntere organisatie en een betere dienstverlening. Hoewel er in 2016 grote stappen gemaakt zijn, constateren we dat het tijd kost om te wennen aan deze nieuwe werkwijze.

Uitvaartfaciliteiten

Schoonste vorm

Cremeren wordt nog steeds gezien als de 'schoonste' uitvaartvorm. Naast dat mensen er tegenop zien om te worden begraven is dat de belangrijkste reden waarom het aantal crematies ten opzichte van begrafenissen ieder jaar weer toeneemt. Veel mensen vinden het ook een fijn gevoel dat een overleden dierbare niet helemaal weg is, want wie dat wil kan een maand na de crematie de as bij het crematorium ophalen en mee naar huis nemen. Steeds vaker zien we dat nabestaanden kiezen voor een afwijkende vorm van asbestemming. Vooral wanneer de uitvaart helemaal op de persoon is toegesneden hoort daar ook maatwerk bij. De as kan met een vliegtuig of vanaf een schip op zee worden verstrooid. Maar ook zien we dat de as met een heliumballon naar de straalstromen wordt opgelaten om zo over de hele wereld te worden verspreid. In Nederland zijn er wat dat betreft weinig beperkingen. Het meest gebruikelijk blijft dat de as uiteindelijk wordt bijgezet in een familiegraf, urnenmuur of wordt uitgestrooid op het strooiveld van het crematorium.

Niet zo maar loslaten

Bijna de helft van het aantal overlijdens in Nederland gebeurt plotseling. Vooral wanneer het mensen betreft die vol in het leven stonden worden uitvaartplechtigheden massaal bezocht. Vier- tot vijfhonderd belangstellenden per uitvaartplechtigheid zijn geen uitzondering. Er is ook een duidelijke trend waarneembaar dat uitvaartplechtig-

Activiteiten en prestaties

heden grootser worden aangepakt. Het 'plakje cake en kopje koffie' worden dan vervuld voor uitgebreide horeca-arrangementen. Voor de medewerkers in de Yarden-crematoria is niets te gek en wordt alles gedaan om de meest uiteenlopende wensen ten uitvoer te brengen. Wat duidelijk is, is dat men de overledene niet zo maar los wil laten. Vanuit de gedachte dat een leven niet ineens voorbij kan zijn. Er is tijd nodig om te beseffen wat er gebeurd is en hoe het verder moet. In die zoektocht koesteren we onze ontvallen dierbaren. We willen over hen vertellen en praten met familie en lotgenoten. Dit leidt er toe dat we meer met de dood bezig zijn dan vroeger en deze niet meer wegstoppen. De dood is weliswaar een afscheid, maar met dit afscheid begint tegelijkertijd de herinnering.

Yardenhuis

De functie van de Yarden-crematoria verandert met de tijd. Onze crematoria worden meer ontmoetingsplekken met opbaarfaciliteiten, verzorgings- en bewassingsruimten, ruimten voor condoleance- en uitvaartplechtigheden en cremieren. Een openbare ruimte met horecafaciliteiten om terug te komen om een dierbare te herinneren, omdat in het crematorium het laatste afscheid heeft plaatsgevonden. Van al deze faciliteiten kunnen ook andere uitvaartondernemers gebruik maken. Die hiermee kosten voor nabestaanden en zichzelf kunnen besparen omdat zij deze faciliteiten niet meer zelf hoeven te exploiteren. De samenvoeging in één gebouw, van alle voor de uitvaart benodigde faciliteiten, voorziet in een groeiende behoefte van nabestaanden om de overleden dierbare zo min mogelijk te verplaatsen. Hetgeen steeds vaker als belastend of als een inbreuk op de rust van de overledene wordt ervaren.

De functiebenaming 'crematorium' dekt hierdoor steeds minder de lading, Yarden-locaties hebben namelijk zoveel meer te bieden. Door het jaar heen organiseert Yarden diverse herinneringsmomenten en verzorgt Vereniging Yarden voorlichtings- en bewustwordingsbijeenkomsten met de dood als thema. Terwijl onze faciliteiten ook worden opengesteld voor andere sociale en maatschappelijke doeleinden. Het yardenhuis van Brabant, waarin ook het crematorium is gevestigd, is daar een goed voorbeeld van.

Groot en intiem

Onze locaties zijn zo opgezet dat grote gezelschappen kunnen worden ontvangen en ook

iedereen de uitvaartplechtigheid kan bijwonen. Tegelijkertijd voorzien de faciliteiten in de behoefte van kleinere gezelschappen om in intieme sfeer afscheid te kunnen nemen. Het afgelopen jaar zijn de crematoria in Meppel, Diepenveen en Den Haag Ockenburgh ingrijpend verbouwd, net als het uitvaartcentrum in Goutum dat naast het crematorium is gevestigd. Ook deze locaties zijn nu voorzien van openbare ontmoetingsruimten met horecafaciliteiten en ruimten voor verzorging en rituele bewassing. De Yarden-locaties zijn mooi en rustig gelegen, zijn voorzien van de modernste audiovisuele apparatuur en bieden voldoende gratis parkeergelegenheid.

Kleine ceremonie groot belang

Het aantal technische crematies (crematies zonder plechtigheid) is ten opzichte van vorig jaar toegenomen. Zelfstandige uitvaartondernemers kiezen er regelmatig voor om de plechtigheid in het eigen uitvaartcentrum te organiseren en na de plechtigheid het lichaam van de overledene zonder familie en belangstellenden naar een crematorium over te brengen. Vanuit kostenperspectief lijkt dit interessant, in de praktijk is het echter nog maar de vraag of dit zo'n goede oplossing is. Yarden stimuleert naaste familie juist om ook het laatste moment van ovenvoer bij te wonen. Uit ervaring weten medewerkers van onze crematoria dat dit voor naaste familie erg belangrijk kan zijn en bijdraagt aan een goed afscheid. In alle Yarden-crematoria is de ovenruimte inmiddels zo ingericht dat nabestaanden met een kleine ceremonie in besloten kring ook dat laatste moment van hun dierbare kunnen meemaken.

Verbouw en nieuwbouw

Medio 2016 zijn in het crematorium in Haarlem constructiefouten geconstateerd waardoor Yarden uit veiligheidsoverwegingen heeft moeten besluiten de grote aula voorlopig voor het publiek buiten bedrijf te stellen. Gelukkig beschikt het gebouw over voldoende andere mogelijkheden om uitvaartplechtigheden en crematies te faciliteren. In het verslagjaar zijn voorbereidingen getroffen voor een duurzame oplossing die in 2017 zal worden uitgevoerd. Andere voorbereidingen zijn getroffen voor de verbouw van de crematoria in Schagen en Groningen, de nieuwbouw van crematoria in Meerssen en Nuenen en multicultureel uitvaartcentrum Amsterdam-Zuidoost. Terwijl op 29 juni 2016 de eerste paal is geslagen voor het yardenhuis Hoogeveen.

Nazorg

Eenzaamheid niet erkend

Praten over afscheid, verlies en dood helpt nabestaanden om het leven weer op te pakken na het overlijden van een dierbare. In de periode tussen overlijden en de uitvaart leven nabestaanden vaak in een roes. Zij kunnen nauwelijks beseffen wat er is gebeurd en worden opgeslokt door emoties en de vele zaken die geregeld moeten worden. Het is de uitvaart waar naartoe gewerkt wordt, die moet tot in de puntjes verzorgd worden. En daarna? Daarna wordt het stil en kan de eenzaamheid toeslaan. Gevoelens van eenzaamheid die nabestaanden na de dood van een dierbare ervaren worden vaak niet herkend door de omgeving. Maar liefst twee derde van de nabestaanden geeft dat aan. Ook de directe omgeving weet vaak niet goed met de situatie om te gaan waardoor nabestaanden de behoefte om te praten onderdrukken en in een isolement dreigen te komen. Hoe tegenstrijdig het wellicht ook klinkt, om de pijn te verzachten zullen we het afscheid meer moeten omarmen. Waar bij de meeste uitvaartorganisaties de dienstverlening na de uitvaart stopt, helpt Yarden nabestaanden ook daarna actief. Nazorgconsulenten van Vereniging Yarden hebben veel ervaring met het voeren van gesprekken en begeleiden van mensen die net een dierbare verloren hebben. Zij onderzoeken of professionele hulp nodig is en verwijzen dan door, of dat mensen genoeg hebben aan een aantal gesprekken om voorzichtig de draad weer een beetje op te pakken. De domeinen van de integrale klantpropositie; voorlichting, bewustwording, verzekeren, uitvaartzorg, uitvaartfaciliteiten en nazorg, is wat Yarden onderscheidt van haar concurrenten. De domeinen zijn zo goed op elkaar afgestemd dat klanten niet alleen verzekerd zijn voor de kosten van de uitvaart, maar ook verzekerd zijn van toegang tot alle voor een goed afscheid belangrijke onderdelen. Rouwbegeleiding is zo'n onderdeel van het pakket waar Yarden-verzekerden, die automatisch lid zijn van Vereniging Yarden, kosteloos een beroep op kunnen doen.

Herinneren met zorg en liefde

Hartverwarmend zijn de positieve reacties van belangstellenden tijdens de herinneringsbijeenkomsten, die Yarden door het jaar heen organiseert. Sinds 2015 worden naast Allerheiligen/Allerzielen ook op Valentijnsdag, Moeder- en Vaderdag en met Kerst herinneringsbijeenkomsten georganiseerd. Deze worden met het jaar drukker

en inmiddels door vele honderden mensen bezocht. Medewerkers en vrijwilligers verzorgen en begeleiden de bijeenkomsten met muziek, het voordragen van gedichten en het noemen van de namen van de overledenen. Maar vooral begeleiden zij de bijeenkomsten met veel zorg en liefde. Voor het rouwproces is herdenken en herinneren essentieel. Een overleden dierbare blijft altijd een zwakke plek en juist door te herinneren en gevoelens op te roepen wordt het verlies dragelijker. De herinneringsbijeenkomsten blijken ook te voorzien in de behoefte van lotgenoten om elkaar te ontmoeten en zo ervaringen en verdriet te delen. Het is zeer motiverend wanneer betrokkenen Yarden bedanken voor het feit dat door de bijeenkomsten nieuwe vriendschappen zijn ontstaan.

Door het hele land organiseert Yarden regelmatig bijeenkomsten over rouw, verlies en nalatenschap. Ook deze bijeenkomsten zijn altijd druk bezocht en sterken Yarden dat er grote behoefte is aan goede nazorg op tal van terreinen. Naast de rouwondersteuning helpt de Yarden Opzegdienst door op een praktische manier administratieve taken van nabestaanden over te nemen. Voor vragen over erfrecht, eventueel nagelaten schulden en verkoop of verhuur van geërfd onroerend goed is er de Juridische Nabestaandenservice die Yarden in samenwerking met ARAG heeft ontwikkeld.

Trends en factoren in 2017 en verder

Yarden's integrale klantbelofte (voorlichting, bewustwording, verzekeren, uitvaartzorg, uitvaartfaciliteiten en nazorg) is het uitgangspunt voor 2017 en verder. Voor Yarden is 2017 het jaar van het doorpakken, doorpakken op de ingezette koers om van Yarden de toonaangevende uitvaartorganisatie te maken die het verdient.

De commercial met Adelheid Roosen is hier een voorbeeld van. De dood is een delicaat onderwerp en het bespreekbaar maken van de dood in een reclame-uiting kan naar de mening van Yarden alleen wanneer het verhaal echt en authentiek is. In onze nieuwe TV-commercial vertelt Ali B. het verhaal van zijn terminale vader die vlak voor het overlijden zijn uitvaartwensen deelde. De troost die Ali putte uit het feit dat hij daaraan kon voldoen is enorm en geeft hem de kracht om verder te gaan. Yarden blijft mensen inspireren om hun uitvaartwensen vast te leggen, zodat nabestaanden niet in

Activiteiten en prestaties

verwarring achter blijven wanneer een dierbare (plotseling) overlijdt. Het aantal uitvaartconsulenten van Vereniging Yarden wordt verder uitgebreid om zoveel mogelijk mensen, die hulp nodig hebben bij het inventariseren van hun uitvaartwensen, kosteloos bij te staan.

Door de maatschappelijke ontwikkeling van terugtrekkende overheidszorg is het idee ontstaan om de uitvaartverzekering alvast gedeeltelijk uit te laten keren wanneer iemand terminaal ziek is. Zodat aanvullende zorg kan worden ingekocht waarmee zieken langer thuis kunnen blijven wonen. Het is zeer motiverend om te zien dat de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering, die in september 2016 met groot succes is geïntroduceerd, ook door de consument wordt herkend. We rusten echter niet op onze lauweren en zullen in 2017 nieuwe features, waar al concrete ideeën voor zijn, aan de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering toevoegen. De promotie van de Mijn Laatste Wensen Uitvaartverzekering zal op alle distributiekanaalen worden geïntensifieerd.

Besloten is om dit jaar afscheid te nemen van ons financiële pakket Exact en over te stappen op het pakket van AFAS. Waarmee de financiële administratie wordt gemoderniseerd, kosten worden bespaard en sneller betere rapportages kunnen worden gemaakt. De overstap naar het nieuwe pakket is een majeure operatie die veel tijd en aandacht van de betrokken medewerkers zal vragen. Ook het ICT-landschap zal ingrijpend veranderen. De migratie naar een nieuwe polisadministratie is inmiddels in volle gang en verloopt volgens planning.

Anders en beter organiseren waardoor we meer grip krijgen op het uitvaartproces is de basis geweest van de samenvoeging van Yarden Uitvaartzorg bv en Yarden Uitvaartfaciliteiten bv. En van de centralisatie van Zorg & Vervoer. Alleen door de complete uitvaart in eigen hand te houden kunnen we garanderen dat 'een goed afscheid je verder helpt'. De ingezette weg om de lokale zichtbaarheid te vergroten en de beschikbaarheid van onze uitvaartverzorgers uit te breiden naar 24 uur per dag is succesvol en zal onder aanvoering van onze adjunct-directeuren leiden tot groei in marktaandeel.

Met de keuze voor het Solvency II-regime worden hogere eisen gesteld aan de solvabiliteit en aan de functies van Actuarieel, Risk, Compliance en

Interne Audit. In razend tempo zijn en worden deze functies naar een hoger niveau gebracht. De strengere eisen ten aanzien van risicomarge en het risico van massale afkoop van uitvaartverzekeringen, stelt Yarden ook voor de vraag of bepaalde verzekeringstechnische risico's moeten worden herverzekerd. Het onderzoek hiernaar zal in 2017 zijn beslag krijgen.

Yarden heeft een unieke klantbelofte. Er is geen uitvaartorganisatie in Nederland die naast uitvaartverzorging en uitvaartverzekeringen zoveel voorlichtings- en bewustwordingsactiviteiten en herinneringsbijeenkomsten organiseert als Yarden. En waar nabestaanden ook ondersteund worden met nazorg als daar behoefte aan is. Dat kan alleen omdat Yarden het eigendom is van Vereniging Yarden. In het ambitieuze jaarplan is de focus gelegd op de verdere ontwikkeling van onze klantbelofte waar met gerichte investeringen de verschillende onderdelen naar een nog hoger niveau gebracht zullen worden.

Met het interne project '1 Yarden, Yarden nummer 1' zijn nieuwe zogeheten touch points benoemd waarmee Yarden het onderscheid in de markt verder zal versterken. De kick-off meetings zijn met veel enthousiasme door onze Yardeniers ontvangen en dat geeft veel vertrouwen in het succes van de ontwikkelde trainingen die voor een verankering ervan in onze dienstverlening zullen zorgen.

De Yarden-directie is enorm trots op de kracht van de Yarden-organisatie. Op de medewerkers en vrijwilligers die met een ongekennde gedrevenheid, passie en vanuit het hart iedere dag weer invulling geven aan onze missie om voor iedereen een goed afscheid bereikbaar te maken. De boodschap die wij onze Yardeniers meegeven is: om authentiek te zijn moet je vooral jezelf zijn, er zijn immers al anderen genoeg. En dat is wat onze klanten voelen.

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

De financiële prestaties van de groep op het gebied van verzekering worden getoond in de onderstaande winst-en-verliesrekening over 2016 van Yarden Uitvaartverzekeringen, opgesteld op grondslagen van de statutaire jaarrekening.

bedragen x € 1.000

	2016	2015
Premieopbrengsten		
Brutopremies	72.127	63.996
Opbrengsten uit beleggingen		
Beleggingsopbrengsten	14.299	11.956
Gerealiseerde waardeveranderingen beleggingen	10.344	38.149
Ongerealiseerde waardeveranderingen beleggingen	<u>12.063</u>	<u>(9.673)</u>
	36.706	40.432
Opbrengsten advies en distributie		
Advies en distributie	2.929	3.815
Uitkeringen eigen rekening	(37.967)	(34.184)
Wijziging technische voorzieningen eigen rekening	(44.360)	(32.660)
Bedrijfskosten		
Acquisitiekosten	(12.532)	(12.975)
Wijziging overlopende acquisitiekosten	(4.344)	(2.853)
Beheerskosten	<u>(9.610)</u>	<u>(10.311)</u>
	(26.486)	(26.139)
Overige bedrijfskosten		
Provisie	(150)	(88)
Beheerskosten en rentelasten	(922)	(858)
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen	<u>(2.898)</u>	<u>(2.975)</u>
Resultaat technische rekening natura-uitvaartverzekering	51	11.339
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening	<u>2.898</u>	<u>2.975</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	2.949	14.314
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>(561)</u>	<u>(3.746)</u>
Resultaat na belastingen	2.388	10.569

Activiteiten en prestaties

Mede dankzij de overname van de uitvaartportefeuille van NorthWest per 2016 groeiden binnen het verzekeringsbedrijf de premie-inkomsten en de verzekerde bedragen fors. De totale omzet van Yarden Uitvaartverzekeringen bedroeg in 2016 € 225 mln. in termen van verzekerd kapitaal. De totale omzet van Yarden steeg met circa 3% ten opzichte van 2015. Mede als gevolg hiervan steeg de premieomzet met meer dan 12%. Het verzekerd kapitaal van de portefeuille steeg met 3% tot € 4,1 mld. De opbrengsten uit beleggingen waren circa € 3,5 miljoen lager dan in 2015 maar nog steeds goed. Vanuit prudentie heeft Yarden Uitvaartverzekeringen in 2016 een extra dotatie aan de voorzieningen gedaan waardoor de winstbijdrage van het verzekeringsbedrijf beperkter was dan in 2015.

Solvabiliteit

In 2016 is voor het eerst volledig volgens Solvency II gerapporteerd. De solvabiliteitsratio volgens de definitie van Solvency II ontwikkelde zich gedurende 2016 ongunstig als gevolg van de 'berekening massale afkoop' en de risicomarge die onevenredig verzwarend zijn voor uitvaartverzekeraars als Yarden. Waardoor extra kapitaal moet worden aangehouden.

Yarden hanteerde ook in 2016 een interne norm-solvabiliteit van 150%. De werkelijke solvabiliteit van Yarden Uitvaartverzekeringen kwam aan het einde van het boekjaar gering onder de interne norm, echter de solvabiliteit van Yarden als groep bleef boven deze norm.

Yarden hanteert een veilig normniveau, zodat de kans dat de solvabiliteit onder de 100% daalt minimaal is. Samen met de toepassing van interventie maatregelen leidt deze normsolvabiliteit ertoe, dat een tijdig herstel binnen de vereiste periode mogelijk is als de wettelijke solvabiliteit onder de 100% dreigt te dalen.

Ter ondersteuning van de solvabiliteit zijn in 2017 alle aandelen en bedrijfsobligaties verkocht en is ook een deel van de Franse staatsobligaties verkocht, waarvoor kortlopende Nederlandse staatsobligaties zijn aangekocht. Hiermee is de gevoeligheid van de solvabiliteitsratio voor renteveranderingen verlaagd. Deze maatregelen hebben geresulteerd in een stabielere solvabiliteitsratio waarmee de kans dat de solvabiliteit onder de 100% komt fors is verlaagd.

A.3 Prestaties op het gebied van belegging

Op basis van de grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening bedragen de opbrengsten uit beleggingen over 2016 € 36,4 mln. De grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening wijken af van de voor Solvency II relevante marktwaarde. Op basis van deze marktwaarden bedraagt het beleggingsrendement over 2016 € 154,0 mln.

Opbrengsten uit beleggingen per asset categorie	2016
Obligaties	158.426
Vastrentende fondsen	(7.245)
Leningen	(1.359)
Derivaten	4.205
Vastgoed	-
Totaal volgens Solvency II grondslagen (marktwaarde)	154.027
In de statutaire jaarrekening nog niet in aanmerking genomen marktwaardeveranderingen	(117.617)
Opbrengsten uit beleggingen naar grondslagen van de statutaire jaarrekening	36.410

Beleggingen in derivaten

Yarden maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de groep van ondernemingen blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Yarden een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee op de financiële prestaties van Yarden te beperken.

Yarden zet afgeleide financiële instrumenten, waaronder rentederivaten en valutatermijncontracten, in om de markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

Rentederivaten

Binnen het marktrisicoprofiel van Yarden neemt het renterisico een belangrijke plaats in. Het renterisico ontstaat indien de rentegevoeligheid van de activa en van de passiva niet volledig aan elkaar gelijk zijn. Als de markttrentes veranderen, komt dit tot uiting in mutaties in het resultaat en/of de vermogenspositie. Dit risico wordt in belangrijke mate afgedekt door het gebruik van rentederivaten (interest rate swaps).

Ultimo boekjaar 2016 staan de volgende interest rate swaps uit:

bedragen x € 1.000

	Hoofdsom	Restant	Te ontvangen rente	Te betalen rente	Einddatum	Marktwaaarde	
						2016	2015
1	37.000	37.000	3,37%	6m Euribor	05-jul.-30	12.420	10.748
2	27.000	27.000	3,23%	6m Euribor	05-jul.-40	12.058	9.719
	64.000	64.000				24.478	20.467
3	20.000	16.250	3m Euribor	3,84%	01-jan.-33	(4.398)	(4.483)
4	50.000	25.000	3m Euribor	3,99%	01-jan.-27	(4.992)	(5.687)
	70.000	41.250				(9.390)	(10.170)

De derivaten van € 64 mln. betreffen interest rate swaps waarbij Yarden een vaste rente ontvangt en een variabele rente betaalt. Deze derivaten zijn onderdeel van de beleggingsportefeuille van Yarden Uitvaartverzekeringen.

Op de derivaten van € 41 mln. wordt een vaste rente betaald en een variabele rente ontvangen. Op deze derivaten wordt kostprijs-hedging toegepast. Yarden toetst periodiek de effectiviteit van de afdekkingsrelaties, onder meer door vast te stellen dat er geen sprake is van overhedges.

Activiteiten en prestaties

Valutatermijncontracten

Yarden heeft er voor gekozen om een deel van het valutarisico af te dekken. Het afdekkingsbeleid is gebaseerd op een afweging van specifieke valutarisico's en kapitaalbeslag voor deze risico's. Vreemde valuta in Amerikaanse Dollars, Britse Ponden en Japanse Yens worden in belangrijke mate afgedekt met derivaten. Op 31 december 2016 had Yarden de volgende posities:

Indien het bedrag waarover risico wordt gelopen negatief is, heeft Yarden een hoger valutarisico afgedekt dan zij feitelijk loopt. Een stijgende wisselkoers zal in dit geval het resultaat negatief beïnvloeden, terwijl een dalende wisselkoers positieve wisselkoersresultaten tot gevolg heeft.

bedragen x € 1.000

Valuta	Actief positie		Contractgrootte afdekkingsinstrument		Bedrag waarover risico wordt gelopen	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
GBP	6.780	9.897	9.356	7.785	(2.576)	2.112
JPY	6.684	8.331	8.771	9.565	(2.086)	(1.234)
USD	39.742	52.269	46.214	60.980	(6.473)	(8.711)

A.4 Prestaties op overig gebied

Onze core-business is het verzorgen van uitvaarten. In de hoofdstukken A.2 en A.3 zijn de prestaties op het gebied van verzekeringen resp. beleggingen behandeld. De in dit hoofdstuk behandelde prestaties op overig gebied gaan over het verzorgen van crematies en begrafenissen en het aanbieden van een daarbij behorend dienstenpakket. De inkomsten op overig gebied zijn:

- Inkomsten uit uitvaartzorg: vergoedingen voor het verzorgen van uitvaarten voor particulieren en uitvaartverzekeraars. Binnen de omzet wordt een onderscheid gemaakt tussen omzet eigen diensten en omzet verschotten. Omzet eigen diensten betreft dienstverlening bij het regelen van een begrafenis of crematie, leveren van goederen betrekking hebbende op de begrafenis

of crematie. De omzet verschotten betreft het doorbelasten van goederen en diensten welke door Yarden zijn ingekocht ten behoeve van een uitvaart.

- Inkomsten uit uitvaartfaciliteiten: vergoedingen voor gebruik van crematoria, uitvaartcentra en begraafplaatsen. Deze diensten worden overwegend aan uitvaartondernemingen in rekening gebracht.
- Inkomsten uit advies en distributie: vergoedingen van klanten voor advies bij het afsluiten van een verzekering.

De over 2016 uit bovengenoemde activiteiten gerealiseerde opbrengsten en gerelateerde inkoopkosten zijn als volgt:

Opbrengsten minus inkoopkosten op overig gebied		2016
Opbrengsten		
Uitvaartfaciliteiten		44.546
Uitvaartzorg		69.410
Advies en distributie		2.929
		<u>116.885</u>
Inkoopkosten		
Uitvaartfaciliteiten		3.793
Uitvaartzorg		28.018
		<u>31.811</u>
Brutomarge overige activiteiten		85.074

In 2016 verzorgde Yarden in totaal 13.430 uitvaarten en 27.963 crematies. De verzorgde aantallen uitvaarten en de omzet in de uitvaartzorg stegen met meer dan 5%. De fusie met de Gooische Uitvaartverzorging droeg hieraan bij. De klanttevredenheid steeg in 2016 binnen Uitvaartverzorging tot iets meer dan een 9,1. Het resultaat op crematoria werd gedrukt door afwaardering van crematoria, die vanwege de constructie gesloten moesten worden.

In 2016 is de bouw van een crematorium in Hooogeveen gestart. Dit zal medio 2017 worden geopend. Yarden investeert jaarlijks ook fors in bestaande crematoria en uitvaartcentra.

De marktpositie, de klanttevredenheid en de kwaliteit van de crematoria en uitvaartcentra van Yarden vormen de basis voor een gezonde winstgevendheid voor de komende jaren.

A.5 Overige informatie

Dividend en solvabiliteit

Yarden streeft voor haar polishouders naar een solide solvabiliteit. De normsolvabiliteit is binnen Yarden gedefinieerd als het niveau waarbij langjarig en in diverse stresssituaties de solvabiliteit met tijdige toepassing van voorspelbare extra maatregelen binnen een half jaar weer op het wettelijke niveau (100%) kan worden gebracht.

Duidelijk moet zijn bij welk niveau dividend kan worden uitgekeerd. In het huidige beleid is reeds bepaald dat beneden het niveau van de normsolvabiliteit in principe geen dividend zal worden uitgekeerd. Boven het normniveau kan wel sprake zijn van dividenduitkering.

Dividenduitkeringen van Yarden Uitvaartverzekeringen zijn een vergoeding voor groepskosten. Er is geen sprake van een dividendstroom die de groep verlaat. Een dergelijke dividenduitkering verlaagt de solvabiliteit van Yarden Uitvaartverzekeringen, maar die van de groep blijft gelijk.

In 2016 heeft Yarden geen interim-dividend uitgekeerd. Yarden zal het resultaat over 2016 van € 1,4 mln. toevoegen aan het groepsvermogen, nadat van dit resultaat 84 euro aan dividend is uitgekeerd op de prioriteits aandelen van Stichting Yarden.

B. Bestuurssysteem

B.1 Algemene informatie over het bestuursysteem

Algemeen

Ondernemen gaat gepaard met het nemen van risico's en vraagt om een consistente en transparante beoordeling van mogelijkheden en risico's, gericht op groei en continuïteit van de onderneming. De directie van Yarden heeft kaders gesteld voor strategie en risicogovernance om deze beoordeling adequaat en efficiënt te doen verlopen. Deze kaders gelden voor de gehele organisatie. Yarden heeft een open cultuur waarin risico's bespreekbaar zijn, medewerkers zich verantwoordelijk voelen informatie te delen over risico's, en waarin (pro)actief risicomanagement wordt gewaardeerd. De directie van Yarden onderkent dat transparantie over risico's een belangrijk ingrediënt is voor effectief risicomanagement. De directie en de Risk & Auditcommissie zien erop toe dat de gewenste cultuur en het risicobewustzijn worden geconcretiseerd in herkenbare aspecten, zoals gewenst gedrag en de invulling van de zgn. Risk Appetite. In 2016 heeft Yarden dan ook onverminderd aandacht besteed aan de verdere verbetering van opzet en werking van de interne risicobeheersing en controlesystemen.

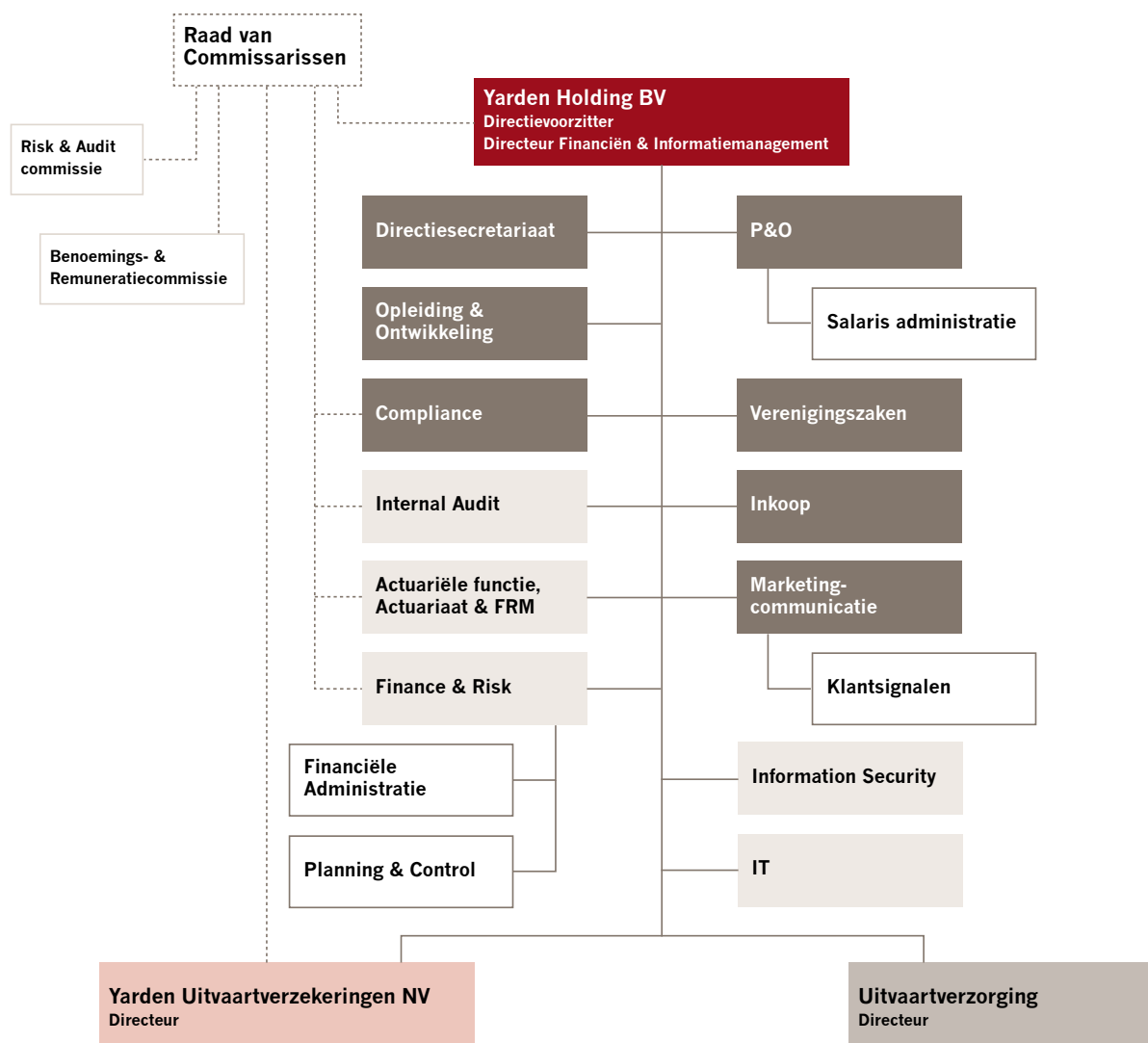
Yarden definieert risicomanagement als een 'systematisch en regelmatig onderzoek naar de risico's die mensen, materiële en immateriële belangen en activiteiten bedreigen en de formulering en implementatie van een geïntegreerd beleid met betrekking tot risicoreductie, risico-overdracht en risicofinanciering'. Binnen Yarden is het risicomanagement dan ook gericht op het houden van grip op de missie, visie en strategie van de organisatie met als belangrijkste uitkomst het behalen van de strategische doelstellingen.

Corporate Governance Structuur

De Raad van Commissarissen en de directie onderschrijven de Nederlandse Corporate Governance Code en de Gedragscode Verzekeraars, en leven deze ook na. Vanuit de richtlijn 'comply or explain' rapporteert Yarden eventuele afwijkingen aan haar externe toezichhouders. De Raad van Commissarissen heeft er vanuit praktisch oogpunt voor gekozen om twee van de drie in de Code genoemde commissies samen te voegen. Naast de Risk & Auditcommissie kent de Raad de Remuneratiecommissie die gecombineerd is met de Selectie- en Benoemingscommissie. De Raad kent een eigen reglement waarin onder meer zijn opgenomen de profielschets, de omvang en samenstelling van de Raad, het rooster van aftreden en de reglementen van de commissies.

Beleidsbepalend orgaan

De structuur van het beleidsbepalend orgaan van Yarden is weergegeven in de afbeelding op de volgende pagina.

De directie van Yarden Holding bv bestaat uit de directeur Financiën & Informatiemanagement Klaas de Boer RA RC RE en de directievoorzitter Ron Bavelaar RB. De directie van Yarden is zodanig samengesteld dat zij haar taak naar behoren kan vervullen.

De taak van de directie is het besturen en vertegenwoordigen van de Yarden uitvaartorganisatie,

hetgeen onder meer inhoudt dat de directie verantwoordelijk is voor de formulering van de strategische doelen met bijbehorend risicoprofiel, het creëren van de financiële en organisatorische randvoorwaarden die nodig zijn voor de realisatie van deze doelen, de resultatenontwikkeling en de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Bestuursysteem

Raad van Commissarissen

Binnen Yarden is de Raad van Commissarissen de interne toezichthouder. Tot de taak van de Raad van Commissarissen wordt onder meer gerekend:

- Het houden van toezicht en (al dan niet voorafgaande) controle op, en het adviseren van, de directie omtrent de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, het financiële verslaggevingsproces en de naleving van de wet- en regelgeving;
- Het naleven en handhaven van de corporate governancestructuur van de vennootschap.

Voor verdieping in reguliere specifieke thema's zijn twee commissies werkzaam binnen de Raad van Commissarissen:

- De Risk & Auditcommissie (waarin ook de risico-thema's worden behandeld);
- De Remuneratiecommissie (gecombineerd met de Selectie- en Benoemingscommissie);

De commissies zijn door de Raad uit haar midden samengesteld. De (gehele) Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor besluiten.

De Risk & Auditcommissie is een vaste commissie van de Raad van Commissarissen en ondersteunt de Raad van Commissarissen bij het uitvoeren van de verantwoordelijkheden op het terrein van toezicht. De commissie bestaat uit drie leden. De commissie beoordeelt het financiële verslaggevingsproces, het systeem van interne beheersing en beheersing van (financiële) risico's, het controleproces en het proces waarmee de onderneming de naleving van wet- en regelgeving en de eigen gedragscode bewaakt.

De Remuneratiecommissie is een vaste commissie van de Raad van Commissarissen. Deze commissie stelt selectiecriteria en benoemingsprocedures op inzake de statutaire leden van de directie en de commissarissen en beoordeelt ten minste éénmaal per jaar de omvang en de samenstelling van de statutaire directie en de Raad van Commissarissen en doet zo nodig voorstellen aan de Raad. De Remuneratiecommissie beoordeelt ten minste éénmaal per jaar het functioneren van de individuele leden van de statutaire directie en rapporteert hierover aan de Raad. De Remuneratiecommissie ziet ook toe op het beheerst beloningsbeleid van de organisatie in het algemeen en de sleutelfunctionarissen in het bijzonder.

Materiële veranderingen in het governancestelsel in 2016

De afgelopen jaren heeft Yarden belangrijke stappen genomen om de organisatie verder te professionaliseren. Dit blijkt onder anderen uit het verstevigen van de risk- en de financiële functie en de actuariële afdeling en de daarbij behorende rapportages. Ook het auditproces vanaf jaarplan tot aan uitvoering en vaste formats voor rapportage is verder geformaliseerd. Daarnaast is sterk geïnvesteerd in de bezetting en de inrichting binnen de actuariële afdeling. Zowel kwantitatief als kwalitatief is de organisatie fors verbeterd waardoor het governance systeem dusdanig is ingeregeld dat de belangrijkste risico's tijdig worden onderkend en passende beheersmaatregelen worden ingebed.

Beheerst beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is in eerste instantie gericht op het bevorderen, aantrekken en behouden van goed gekwalificeerde medewerkers. Dit alles binnen een beheerste en integere bedrijfsvoering en gericht op de lange termijn. Dit betekent onder meer dat Yarden zal voorkomen dat medewerkers door beloningen geprikkeld worden tot onzorgvuldig behandeling van de klant en/of het niet nakomen van de zorgplicht. Bovendien wil Yarden voorkomen dat het beloningsbeleid het nastreven van korte termijndoelen bevordert ten koste van de continuïteit van de onderneming. Yarden voert jaarlijks een risicoanalyse uit of het beloningsbeleid nog in lijn is met de geldende wet- en regelgeving en strategie van Yarden.

Dit is een beloningsbeleid dat Yarden ook toepast voor toezichthoudende functies, bestuurlijke en beleidsbepalende functies en sleutelfunctionarissen. Voor al deze functionarissen kent Yarden geen variabele beloningen en/of aanvullende pensioen- en VUT-regelingen.

Materiële transacties met aandeelhouders en personen met invloed van betekenis

Gedurende het verslagjaar 2016 zijn er geen materiële transacties van deze aard geweest.

Beoordeling adequaatheid governancestelsel

Het governancestelsel van Yarden moet er voor zorgen dat op de diverse lagen binnen de organisatie overzicht behouden kan worden, zodat de juiste beslissingen kunnen worden genomen op

het juiste moment en door de juiste functionaris. De structuur en de daar in opgenomen verschillende bestuurslagen zijn op een dusdanig wijze opgebouwd dat enerzijds voldaan wordt aan de wettelijke vereisten en anderzijds de mogelijkheid wordt geboden om proactief te kunnen inspelen op behoeften van de business of wettelijke vereisten.

Voor de verschillende bestuurslagen zijn tevens heldere taken- en verantwoordelijkheden vastgelegd. Het governancestelsel zoals dit binnen Yarden is ingericht voorziet in het mechanisme om te kunnen anticiperen en reageren op mogelijke veranderingen in de bedrijfsomgeving of risico-profiel binnen een passend tijdsplan. De governance structuur is ook zo ontworpen om de formulering, controle en eenmaal goedgekeurde implementatie van strategie te vergemakkelijken en toe te zien op de realisatie daarvan.

Solvency II

Met de keuze voor het volledige Solvency II-regime voor levensverzekeraars worden hogere eisen gesteld aan de functies van actuariaat, finance, risk, compliance en internal audit. Het niveau en de kwaliteit van deze functies is verder verhoogd en verbeterd.

B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

Samenstelling en deskundigheid

Bij de samenstelling van de directie is rekening gehouden met complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit. Ieder directielid beschikt, naast gedegen kennis van de financiële sector en uitvaartverzekeringen, over grondige kennis om het totale beleid van Yarden te kunnen beoordelen en te kunnen bepalen. Waarmee zij een afgewogen en zelfstandig oordeel kan vormen over de risico's die de vennootschap loopt. Zij draagt zorg voor een evenwichtige afweging tussen commerciële belangen en te nemen risico's. De directie volgt het educatieprogramma dat het Verbond van Verzekeraars in samenwerking met Nyenrode Business Universiteit heeft ontwikkeld, en voldoet aan de eisen van permanente educatie.

Taak en werkwijze

De directie, die de 'bankierseed' heeft afgelegd, stelt in haar denken en doen de belangen van de klant centraal en zorgt voor een evenwichtige afweging van alle belangen van de bij Yarden

betrokken stakeholders. De verklaring geldt als leidraad voor het handelen van alle medewerkers.

Risicomanagement & Audit

Het risicomanagement en de invulling van de auditfunctie zijn o.a. verantwoord in het verslag van de Raad van Commissarissen.

Nieuwe producten worden ontwikkeld aan de hand van een productgoedkeuringsproces waarbij alle disciplines zijn aangesloten.

De interne auditfunctie is onafhankelijk ten opzichte van Yarden gepositioneerd. De interne auditfunctie rapporteert aan de directeur Financiën & Informatiemanagement en heeft escalatiemogelijkheid naar de directievoorzitter en Raad van Commissarissen.

Sleutelfuncties

De leidinggevenden voor sleutelfuncties zijn door DNB getoetst op betrouwbaarheid en door Yarden op deskundigheid.

De wijze waarop directie en sleutelfunctionarissen tonen dat integriteit belangrijk is, heeft een belangrijke uitstraling naar de rest van de organisatie. Yarden stimuleert integriteit dan ook bij voorbeeldgedrag vanuit directie en sleutelfunctionarissen: "leading by example". De juiste "Tone at the top" is van doorslaggevende betekenis voor het succesvol handhaven van dit integriteitsbeleid. Directie en sleutelfunctionarissen zien erop toe dat zowel senior management als andere medewerkers integer handelen en 'challenged' hen met de eigen integere opstelling.

Een gerelateerd integriteitsrisico is onzorgvuldige oordeel- en besluitvorming. De directie en sleutelfunctionarissen stimuleren dat constructief wordt gediscussieerd en dat er voldoende tegenspraak is door open te staan voor meningen en door te vragen naar onderbouwingen.

Bestuurssysteem

B.3 Risicomanagementsystemen inclusief de beoordeling van het eigen vermogen en de solvabiliteit

Inleiding

Jaarlijks stelt de directie van Yarden de strategische doelstellingen vast die Yarden gedurende de daaropvolgende jaren wil bereiken voor zowel het verzekeringsbedrijf als de uitvaartvaartonderneming.

Het risicomanagementsysteem van Yarden zorgt voor een goed en adequaat risicobeheer. Het stelt Yarden in staat om de doelstellingen te realiseren door op een effectieve en efficiënte wijze met onzekerheden en de hieraan verbonden risico's en kansen om te gaan.

Bovendien draagt het risicomanagementsysteem er aan bij dat Yarden zich houdt aan geldende wet- en regelgeving, interne richtlijnen en gedragscodes.

Yarden hanteert voor het opzetten, het implementeren en borgen van het risicomanagementsysteem en het opzetten van de risicomanagementfunctie de volgende kaders en richtlijnen:

1. Het risicomanagementsysteem voegt waarde toe en draagt bij aan verbetering van de organisatie;
2. Het risicomanagementsysteem is een integraal onderdeel van de (besluitvorming)processen;
3. Het risicomanagementsysteem is maatwerk, past bij de context van de organisatie en volgt de veranderingen.
4. Het risicomanagementsysteem is een systematisch en op feiten gebaseerd proces;
5. Het risicomanagementsysteem is open en transparant en houdt rekening met menselijke en culturele factoren.

Risicomanagement proces

Het risicomanagementproces van Yarden bestaat in algemene zin uit de onderstaande vijf basisstappen:

1. Risico-oriëntatie
2. Risico-inventarisatie
3. Risico-analyse/evaluatie
4. Risicobeheersing/financiering
5. Risico-monitoring

Evaluatie

Periodiek wordt de werking van het risicomanagementsysteem geëvalueerd. Met ingang van 2017 gebeurt dit jaarlijks. Yarden hanteert bij deze evaluatie de volgende thema's:

- Risicocultuur
- Strategie en beleid
- Risicomanagementfunctie
- Risicomanagementprocessen

Bij de evaluatie wordt uitgegaan van de vier niveaus van volwassenheid, namelijk:

Niveau 4: Geïmplementeerd en periodiek geëvalueerd

Niveau 3: Gestructureerd en geformaliseerd

Niveau 2: Reproduceerbaar of informeel

Niveau 1: Niet bestaand; ad hoc of onvoldoende

Yarden heeft de ambitie om in 2017 op alle vier de thema's het gewenste volwassenheidsniveau 4 te realiseren.

Solvency II

De implementatie van het Solvency II-regime heeft binnen Yarden effect gehad op het valideren van modellen en de aandacht voor de risico's. Hierdoor is er meer inzicht in de risico's verkregen. De implementatie heeft geleid tot extra bedrijfskosten, zowel eenmalig als doorlopend.

Yarden is gevoelig voor een aantal risico's, welke zijn weerslag vindt in de opbouw van het vereiste vermogen. De risico's die Yarden loopt zijn in hoofdlijnen te verdelen in marktrisico's en verzekeringstechnische risico's.

Yarden maakt periodiek een risicoanalyse en de belangrijkste risico's worden vertaald in stress scenario's. Van deze scenario's worden in de jaarlijkse Own Risk Solvency Assessment (ORSA) berekend. Op basis van de ORSA 2016 is bepaald dat een nieuwe kredietcrisis waarbij de rente, de bedrijfsobligaties en de aandelen sterk dalen, en de staat-swapspreed uitloopt, de meeste impact heeft. Door de aanwezige buffer en de mogelijke herstelmaatregelen zal dit naar verwachting niet leiden tot een overschrijding van de wettelijke solvabiliteit. Het risico van een kredietcrisis wordt beheerst door samen met de fiduciair vermogensbeheerder en de Beleggingscommissie van Yarden de ontwikkelingen in de markt nauwgezet te volgen en te interveniëren wanneer dat nodig is.

In het Kapitaalbeleid van Yarden is onderbouwd dat de Solvency II-opbouw voor het vereiste vermogen voor het grootste deel passend is.

Enkele onderdelen van het vereiste vermogen raken uitvaartverzekeraars echter onevenredig zwaar. Het betreft het vereiste vermogen voor een (mass) lapse-schok en de hoogte van de risicomarge. Hierdoor wordt de aanwezige solvabiliteit onder Solvency II voor Yarden sterk verlaagd in vergelijking met het Solvency II Basic-regime waar een voor Yarden meer passende (mass) lapse-schok en risicomarge geldt.

Monitoring solvabiliteit

Yarden bewaakt op regelmatige basis de solvabiliteit. Maandelijks wordt vanuit het Actuarieat een uitgebreide rapportage opgeleverd met de stand van zaken en mutaties in de solvabiliteit. Wekelijks wordt van de fiduciair vermogensbeheerder een set van indicatoren ontvangen die van invloed kunnen zijn op (het marktrisicodeel van) de solvabiliteit. Op basis van deze ontwikkelingen kan worden besloten tussentijdse solvabiliteitsberekeningen te maken of te derisken in de beleggingsportefeuille. De ontwikkelingen met betrekking tot de solvabiliteit en mogelijke derisking-acties op beleggingsgebied worden besproken in de Beleggingscommissie en in de Risk & Auditcommissie.

Vermogensbeheer

Een aanzienlijk deel van de risico's die Yarden als bedrijf in theorie loopt, komen voort uit de wijze waarop haar vermogen wordt belegd. Yarden heeft het beheer van haar beleggingen uitbesteed aan extern fiduciair vermogensbeheerder Kempen Capital Management.

Het fiduciair vermogensbeheer bestaat uit de advisering over en uitvoering van het beleggingsbeleid, beheer en beleggen van vermogen, administratie, (wettelijke) verslaglegging, performance meting en risicomanagement. De opdracht aan de fiduciaire beheerder is vastgelegd in een schriftelijk mandaat. Als custodian is Northern Trust benoemd.

De Beleggingscommissie van Yarden heeft als functie de directie te adviseren op het gebied van het beleggingsbeleid. De commissie bestaat uit de directie van Yarden Uitvaartverzekeringen en Yarden Holding, meerdere externe leden en de fiduciaire vermogensbeheerder. De externe leden worden door de directie van Yarden Uitvaartverzekeringen benoemd. De Beleggingscommissie bestaat uit minimaal twee externe leden. Alle leden van de Beleggingscommissie zijn deskundig op het gebied van beleggingen en Asset Liability Management (ALM).

ORSA

Yarden voert ten minste jaarlijks een Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) uit. De directie van Yarden toets door middel van de ORSA haar kapitaal en voert eventuele managementacties uit om het kapitaal in overeenstemming te brengen. De financial riskmanager stemt met de directie van Yarden af in hoeverre het kapitaal in de huidige en toekomstige omstandigheden, gegeven de geïdentificeerde risico's, voldoende robuust is om overblijvende risico's te absorberen. Bij de vaststelling hiervan wordt gebruik gemaakt van scenario-analyses en stress-tests. Dit alles wordt vastgelegd in het ORSA-document. Ten minste jaarlijks wordt een evaluatiemoment voor de ORSA geagendeerd. De combinatie van businessstrategie, risicobereidheid, solvabiliteitspositie en continue evaluatie leidt tot input voor het vereiste kapitaal.

B.4 Intern controlesysteem

Yarden hanteert een intern controlesysteem om te bewaken dat:

- Organisatiedoelstellingen in overeenstemming zijn met de missie van Yarden;
- Middelen om de doelstellingen te bereiken effectief en efficiënt worden ingezet;
- Rechten en bezittingen van Yarden worden bewaakt;
- Rapportages op het gebied van operationele en financiële verantwoording betrouwbaar zijn;
- Wetten, andere van toepassing zijnde regelgevingen en ethische normen worden nageleefd.

De interne controleprocessen zijn gebaseerd op functiescheiding en vierogen-principe. Een belangrijk onderdeel van het interne controlesysteem is het toezien op de toereikende beheersing van de risico's waarmee Yarden wordt geconfronteerd. Dit gaat om alle risico's die een impact op de organisatie hebben en een bedreiging kunnen vormen voor het bereiken van de organisatiedoelstellingen. Deze risico's worden gerapporteerd in het risicodashboard van Yarden.

Risicogovernance

Het mandaat en het commitment voor het opzetten van het risicomanagementsysteem en de risicomanagementfunctie is door de directie van Yarden gegeven op basis van onderstaande verantwoordelijkheden conform het "Three Lines of Defence"-

Bestuurssysteem

principe. Door functiescheiding in te richten tussen het opstellen van beleid, uitvoering van beleid en controle op de naleving van dit beleid wordt een hoge mate van risicobeheersing bereikt.

1e Lijn: (risico)eigenaar

Het management van iedere afdeling is primair verantwoordelijk voor alle risico's binnen zijn/haar afdeling en voor het uitvoeren, naleven en de effectiviteit van getroffen beheersmaatregelen in de 1e Lijn. Dit houdt in dat iedere individuele medewerker zich verantwoordelijk moet voelen voor risicomanagement. Deze lijn heeft een uitvoerende rol en richt zich op het primaire en uitvoerende proces.

2e Lijn: (risico)control

De 2e Lijn (compliance, riskmanagement en actuariaat) is verantwoordelijk voor het vaststellen van het interne beheersingsraamwerk, het ondersteunen bij het formuleren van beleid en het adviseren van de 1e Lijn. Daarnaast signaleert zij risico's en compliance-issues en bewaakt zij de effectiviteit van risicobeheersing door de 1e Lijn en rapporteert daarover. De 2e Lijn zorgt ervoor dat de 1e Lijn op een zorgvuldige wijze de verantwoordelijkheid kan nemen voor risicomanagement door actieve samenwerking.

3e Lijn: (risico)zekerheid

De interne auditor geeft een onafhankelijk oordeel over opzet, bestaan en werking van het interne beheersingsraamwerk (1e en 2e Lijn).

Gelieerd aan het "Three Lines of Defence"-principe en de onafhankelijke positionering van de risico-functies (compliance, riskmanagement en actuariaat) binnen Yarden heeft de 2e Lijn vier rollen in haar functioneren, te weten: adviseren, ondersteunen, signaleren en monitoren.

Adviseren: gevraagd en ongevraagd advies geven over compliance, riskmanagement en actuariële vraagstukken, risico's en overige aan riskmanagement gelieerde aspecten.

Ondersteunen: gevraagde ondersteuning geven over compliance, riskmanagement en actuariële vraagstukken, risico's en overige aan riskmanagement gelieerde aspecten.

Signaleren: het signaleren van nieuwe voor Yarden relevante en van toepassing zijnde wet- en regelgeving en daaraan gelieerde mogelijke risico's,

omissies e.d. in beleid/beleidskaders, processen en procedures gerelateerd aan riskmanagement, alsmede wijzigingen van bestaande risico's.

Monitoren: een onafhankelijke toetsing binnen Yarden van de:

- kwaliteit van de uitvoering van de monitoring door de 1e Lijn van de juiste, tijdige en volledige werking en effectiviteit van de beheersmaatregelen;
- werking op juistheid, tijdigheid en volledigheid en effectiviteit van de beheersmaatregelen, op naleving van beleid, op de bedrijfsvoering, op wet- en regelgeving en interne voorgeschreven beleidskaders, processen en procedures, etc.

Risicomanagementfunctie

De risicomanagementfunctie is bij Yarden opgedeeld in financieel risicomanagement en operationeel risicomanagement. Financieel risicomanagement is belegd bij de manager Actuarieel en het aandachtsgebied operationeel risicomanagement is belegd bij de manager Finance & Risk.

De risicomanagementfunctie is een onafhankelijke, objectieve functie die meerwaarde levert aan directie, Raad van Commissarissen en management door middel van kaderstelling, advisering, monitoring, signalering, ondersteuning en rapportage over de effectiviteit van beheersing van risico's in casu van het risicomanagementsysteem van Yarden.

Een objectieve en onafhankelijke taakvervulling is essentieel voor de effectiviteit van de risicomanagementfunctie. De risicomanagementfunctie is onafhankelijk van de 1e Lijn en 3e Lijn. De onafhankelijkheid en objectiviteit van de risicomanagementfunctie worden geborgd in het Risk Charter.

De risicomanagementfunctie valt onder verantwoordelijkheid van de Directeur Financiën & Informatiemanagement. De Raad van Commissarissen ziet toe op de juiste en adequate hantering van het voornoemde risicomanagement. Per kwartaal wordt van de voortgang op risicobeheersing verslag gedaan aan de Risk & Auditcommissie van de Raad van Commissarissen. De Risk & Auditcommissie vergadert minimaal vijf maal per jaar. Riskmanagement is daarbij een vast agendapunt. Binnen Yarden is er maandelijks een risico-overleg met de Directeur Financiën & Informatiemanagement, manager Finance & Operationeel

Risico Management, manager Actuarieel & Financieel Risico Management, Compliance manager en manager IT.

Compliance functie

De compliance functie binnen Yarden bevordert het voldoen aan wet- en regelgeving. Door de directie en het lijnmanagement te ondersteunen in beleid, advies en implementatie van relevante wet- en regelgeving. Door de beheersing van compliance gerelateerde risico's, het stimuleren van en het toezien op de naleving van wet- en regelgeving en interne gedragsregels, alsmede het creëren van meer bewustwording, beoogt Yarden haar integriteit en die van de directie, de Raad van Commissarissen, het management en de medewerkers te waarborgen. En tevens bij te dragen aan een goede reputatie en het behouden van een integere organisatie.

Een objectieve, eerlijke en onafhankelijke taakvervulling is essentieel voor de effectiviteit van de compliance functie. De compliance functie is onafhankelijk van de 1e en 3e Lijn en staat los van de dagelijkse lijnactiviteiten. De Compliance Manager heeft dan ook geen taken, bevoegdheden of verantwoordelijkheden binnen de 1e Lijn. Onafhankelijkheid en objectiviteit worden geborgd via het Compliance Charter.

Per kwartaal worden de relevante compliance gerelateerde zaken gerapporteerd aan de Risk & Auditcommissie van de Raad van Commissarissen. Bij vergaderingen van de Risk & Auditcommissie is compliance een vast agendapunt.

Interne auditfunctie en Actuariële functie

Voor de werking van het interne controlesysteem van Yarden zijn de bijdragen van deze beide functies van groot belang. Deze functies worden afzonderlijk toegelicht in de paragrafen B.5 en B.6.

B.5 Interne auditfunctie

De interne auditfunctie helpt met een systematische en gedisciplineerde aanpak de effectiviteit van de processen van risicomanagement, beheersing en governance te evalueren en te verbeteren.

Hiertoe voert de interne auditfunctie onder meer de volgende activiteiten uit:

- Het opstellen van een intern auditjaarplan;
- Helpen met het verbeteren van operationele

activiteiten ten behoeve van het behalen van de (strategische) doelstellingen;

- Het evalueren van de doeltreffendheid en effectiviteit van processen, beleid en mitigerende maatregelen;
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van medewerkers, management en directie om de processen van risicomanagement, beheersing en governance te verbeteren;
- Het rapporteren aan management, directie en Raad van Commissarissen.

De interne auditfunctie is onafhankelijk en objectief. Deze eisen zijn vastgelegd in het intern gehanteerde Interne Audit Charter dat door directie en Risk & Auditcommissie is geaccordeerd. Dit Interne Audit Charter beschrijft de doelstelling, functie, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de interne auditfunctie en de verantwoordelijkheden van de organisatie. Ook bevat het de uitgangspunten betreffende de positionering en de inrichting van de interne auditfunctie binnen Yarden. Dit overeenkomstig de Solvency II richtlijn en Verordening. Dit Charter geeft het belang aan dat Yarden hecht aan een goede inbedding en inrichting van de Interne Audit functie en sluit aan bij de corporate governancestructuur en (kern) waarden van Yarden.

Interne audits, materiele bevindingen en aanbevelingen

De interne auditor heeft in 2016 over alle door haar uitgevoerde audits gerapporteerd richting zowel directie als ook aan de Risk & Auditcommissie. Ook de externe accountant van Yarden heeft kennis genomen van deze rapportages en komt op basis van deze verslagen en aanvullende rapportages en controleverslagen tot de conclusie dat de uitvoering van de onderzoeken van een goed niveau zijn.

B.6 Actuariële functie

De actuariële functie draagt ertoe bij dat het risicomanagementsysteem binnen Yarden doeltreffend wordt toegepast, met name wat betreft de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten en eigen risico- en solvabiliteitsbeoordeling. De actuariële functie is verantwoordelijk voor de coördinatie van de diverse actuariële berekeningen in het kader van ORSA, Asset Liability Management (ALM)-studies en de vereiste kapitalen onder Solvency II.

Bestuurssysteem

Een objectieve, eerlijke en onafhankelijke taakvervulling is essentieel voor de effectiviteit van de actuariële functie. De actuariële functie voert haar werkzaamheden onpartijdig en onbevooroordeeld uit. De actuariële functie houdt zich aan de gedragsregels van het Actuarieel Genootschap waarin integriteit, onafhankelijkheid, vertrouwelijkheid, vakkundigheid, zorgvuldigheid en herleidbaarheid sleutelwoorden zijn. De normen voor onafhankelijkheid en objectiviteit van de actuariële functie binnen Yarden zijn vastgelegd in het intern gehanteerde Charter actuariële functie, dat door directie en Risk & Auditcommissie is geaccordeerd. Dit overeenkomstig de Solvency II richtlijn en de Verordening. Het charter belicht het belang dat Yarden hecht aan een goede inbedding en inrichting van de actuariële functie en sluit aan bij de governancestructuur en (kern)waarden van Yarden. De manager Actuarieel Genootschap is binnen Yarden de Actuariële Functiehouder. Voor het invullen van de actuariële functie, met name wat betreft beoordelende en toetsende taken, wordt onder meer gebruik gemaakt van een externe actuaaris.

Artikel 48 van de Solvency II-richtlijn bevat de eisen van de actuariële functie. Voorts geven de artikelen 75 tot 86 van de richtlijn Solvency II eisen met betrekking tot waardering van de technische voorzieningen. In de gedelegeerde verordening (artikel 272) en de EIOPA richtlijnen staat dat de actuariële functie dient te beoordelen of de berekening van de technische voorzieningen in overeenstemming is met deze eisen.

B.7 Uitbesteding

Algemeen

Yarden past in haar uitbestedingsbeleid de wet- en regelgeving toe zoals deze in Solvency II beschreven staat. Interne verzoeken tot uitbesteding worden getoetst aan de hand van de volgende criteria: wordt er uitbesteed aan een derde? En heeft de uitbesteding een structureel karakter? Betreft het een kritieke of belangrijke functie of werkzaamheid?

IT

De huidige IT uitbestedingen die hier aan voldoen zijn de uitbesteede IT infrastructuur (Centric), de huidige polis administratie (Keylane) en toekomstige CRM/polis administratie (Verne), DataWarehouse (DWH Inergy) en de toekomstige financiële administratie (Afas). Al deze uitbe-

stedingen bevinden zich op Nederlands grondgebied en Yarden heeft contracten die passend zijn bij de dienstverlening. De dienstverlening wordt gemonitord door middel van de in de SLA vastgelegde afspraken, zoals periodieke controle van change en incident management. Daarnaast is overleg op strategisch en tactisch niveau om toekomstbestendigheid van uitbestedingen te waarborgen.

Uitbestedingen zijn gericht op het waarborgen van de continuïteit en het zo veel mogelijk binnen de standaarden opereren om kostenefficiëntie te behalen.

Kijkend naar de al bestaande contracten met Centric, Keylane en Inergy hebben - op Centric na - deze allemaal een ISAE 3402 type II verklaring. Dit traject is Yarden ook met Centric in gegaan; in juli 2017 zal een type I verklaring afgegeven worden door Centric met het doel om aan het einde van het jaar een type II verklaring af te geven.

In 2017 zullen de huidige pakketten voor CRM, polisadministratie en financiële administratie vervangen worden. Dit zorgt voor een vereenvoudiging van het IT landschap, kostenverlaging en sluit beter aan bij de huidige wensen van de organisatie. Voor zowel Afas als Verne is er een ISAE 3402 type II verklaring geëist en verkregen voordat de partijen zijn gecontracteerd.

Vermogensbeheer

Een aanzienlijk deel van de risico's waaraan Yarden als bedrijf wordt blootgesteld, komen voort uit de wijze waarop haar vermogen wordt belegd. Yarden heeft het beheer van haar beleggingen uitbesteed aan extern fiduciair vermogensbeheerder Kempen Capital Management.

Het fiduciair vermogensbeheer bestaat uit de advisering over en uitvoering van het beleggingsbeleid, beheer en beleggen van vermogen, administratie, (wettelijke) verslaglegging, performance meting en risicomanagement. De opdracht aan de fiduciaire beheerder is vastgelegd in een schriftelijk mandaat. Als custodian is Northern Trust benoemd.

De Beleggingscommissie van Yarden heeft als functie de directie te adviseren op het gebied van het beleggingsbeleid. De commissie bestaat uit de directie van Yarden Uitvaartverzekeringen en

Yarden Holding, meerdere externe leden en de fiduciaire vermogensbeheerder. De externe leden worden door de directie van Yarden Uitvaartverzekeringen benoemd. De Beleggingscommissie bestaat uit minimaal twee externe leden. Alle leden van de Beleggingscommissie zijn deskundig op het gebied van beleggingen en Asset Liability Management (ALM).

B.8 Overige informatie

Yarden heeft alle materiële informatie over het governancestelsel in de bovenstaande toelichtingen opgenomen. Andere materiële informatie is niet aan de orde.

C. Risicoprofiel

Yarden voert uitsluitend levenslange verzekeringen bij overlijden. Naast verzekeringstechnische risico's wordt Yarden blootgesteld aan markt-, tegenpartij-, liquiditeits- en operationeel risico.

In onderstaande tabel staat een vergelijking van de Solvency II-positie van Yarden per 1 januari 2016 (Day-1 rapportage) en per 31 december 2016.

SCR	31-12-2016	01-01-2016
Rente	48.893	23.161
Aandelen	24.030	35.053
Vastgoed	26.133	26.045
Valuta	9.772	10.950
Spread	7.888	17.467
Diversificatie	(23.970)	(34.139)
SCR Markt	92.746	78.539
Kortleven	43.277	46.151
Verval	111.338	38.752
Kosten	77.282	47.856
Rampen	6.183	6.042
Diversificatie	(61.237)	(42.270)
SCR Life	176.843	96.531
SCR Markt	92.746	78.539
SCR Tegenpartij	7.106	-
SCR Life	176.843	96.531
SCR Diversificatie	(55.145)	(36.227)
BSCR	221.550	138.843
SCR operationeel	3.329	3.182
LAC DT	(56.220)	(35.506)
SCR	168.659	106.518
Aanwezige Solvabiliteit	268.719	237.557
SCR Ratio	159%	223%¹
MCR	42.165	26.630

¹ In de rapportage (QRT) is een SCR ratio exclusief het gebruik van de LAC DT gecommuniceerd, deze bedraagt 167%. Voor de vergelijkbaarheid is de SCR-ratio per 1 januari 2016 in deze tabel inclusief de LAC DT gepresenteerd.

In dit hoofdstuk gaan we achtereenvolgens in op het verzekeringstechnisch, markt-, tegenpartij-, liquiditeits- en operationeel risico.

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico bestaat uit verliezen of een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door een ondeugdelijke prijsstelling en/of inadequate aannames met betrekking tot de voorzieningen.

De solvabiliteitsbuffer (SCR) wordt door Yarden aangehouden om het risico, dat claims en kosten de beschikbare technische voorzieningen overtreffen, af te dekken. De solvabiliteitspositie van Yarden wordt bepaald en voortdurend gemonitord om te beoordelen of wordt voldaan aan de wettelijke eisen. Risico mitigerende maatregelen worden gebruikt om de volatiliteit van de resultaten te verminderen. Een juiste prijsstelling, underwriting en herverzekering, zijn de belangrijkste risico beperkende maatregelen voor verzekeringsrisico's.

Het levensverzekeringstechnisch risico houdt rekening met het risico dat voortvloeit uit levensverzekeringsverplichtingen en dat betrekking heeft op de gedekte risico's en de processen die in het kader van de bedrijfsuitoefening worden toegepast en bestaat uit de volgende risico's:

- Kortleven: Het kortlevenrisico is gelijk aan het verlies aan kernvermogen als gevolg van een onmiddellijke, permanente stijging met 15% van de sterftcijfers ten behoeve van de berekening van technische voorzieningen.
- Verval: het verval risico bestaat uit verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door veranderingen in het niveau of de volatiliteit van de percentages van voortijdige beëindiging, verlenging of afkoop van de overeenkomst (afkooprisico). Voor de vaststelling van het vervalrisico dient het maximum vastgesteld te worden van een permanente verlaging van vervalkansen (onmiddellijke permanente daling van 50%), permanente verhoging van vervalkansen (onmiddellijke permanente stijging met 50%) en massaal verval (stopzetting van 40% van de winstgevende verzekeringsovereenkomsten, waarvoor stopzetting resulteert in een stijging van de technische voorzieningen van de verzekeraar). Voor Yarden geldt dat het risico van massaal verval het dominante risico is.
- Kosten: het kostenrisico bestaat uit verliezen of een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door veranderingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de

kosten voor het nakomen van verzekeringsovereenkomsten. De SCR wordt bepaald op basis van een stijging van de kosten met 10% en een stijging van de inflatie met 1 procentpunt per jaar (de veronderstelde kosten inflatie in de beste schatting + 1%).

- Rampen: Het kapitaalvereiste voor rampenrisico is gelijk aan het verlies aan kernvermogen als gevolg van een onmiddellijke stijging met 0,15 procentpunten van de sterftepercentages ten behoeve van de berekening van de technische voorzieningen om het sterfteverloop in de volgende 12 maanden weer te geven.

C.2 Marktrisico

Algemeen

Het marktrisico is het risico op verliezen of een ongunstige verandering in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en in de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en overige financiële instrumenten.

Een aanzienlijk deel van het marktrisico waaraan Yarden als bedrijf wordt blootgesteld, komt voort uit de manier waarop het vermogen wordt belegd. Wekelijks wordt van de fiduciair vermogensbeheerder een set van indicatoren ontvangen die van invloed kunnen zijn op (het marktrisicodeel van) de solvabiliteit. Op basis van deze ontwikkelingen kan worden besloten tussentijdse solvabiliteitsberekeningen te maken of acties te ondernemen. De ontwikkelingen met betrekking tot de solvabiliteit en mogelijke acties op beleggingsgebied worden besproken in de Beleggingscommissie van Yarden Uitvaartverzekeringen.

Het beleggingsbeleid van Yarden Uitvaartverzekeringen is gericht op de lange termijn en vloeit voort uit de strategische uitgangspunten onderzocht in de ALM-studie en uitgevoerde ORSA trajecten. De portefeuille van Yarden is verdeeld in een tweetal portefeuilles; de Matchingportefeuille en de Rendementsportefeuille.

De Matchingportefeuille dient om de rentegevoeligheid van de verplichtingen af te dekken. Binnen de Matchingportefeuille kan worden belegd in staatsobligaties en supranationale instellingen met een AAA-rating (bij aankoop), interest rate swaps, vastrentende beleggingen en worden liquiditeiten aangehouden.

Risicoprofiel

De verwachte kasstromen uit de vastrentende portefeuille dekken de verwachte cash out verplichtingen af. Daarnaast wordt gestreefd naar een beperkte gevoeligheid van de solvabiliteit. De verplichtingen van Yarden kenmerken zich door een lange looptijd. Voor de langste looptijden zijn geen (gespreide) staatsobligaties beschikbaar. Derhalve is sprake van een curve-mismatch waarbij de rentegevoeligheid op de langste looptijden (duratie > 35 jaar) wordt gecompenseerd vanuit langst beschikbare staatsobligaties.

De Rendementsportefeuille kent een bredere spreiding naar beleggingscategorieën en dient op lange termijn additioneel rendement en daarmee solvabiliteit te genereren. Binnen de Rendementsportefeuille wordt via beleggingsfondsen indirect belegd in bedrijfsobligaties, aandelen en hypotheke.

Voor de portefeuillerichtlijnen hanteert Yarden een aanpak waarbij de normgewichten 'floating' zijn. Dit wil zeggen dat de normportefeuille start vanuit vooraf bepaalde normwegingen (zoals is bepaald in het Beleggingsplan) maar dat deze ontwikkelen met de benchmarkrendementen. Dit geldt zowel voor de verdeling tussen de Matchingsportefeuille en Rendementsportefeuille als de verdeling binnen de Rendementsportefeuille.

Yarden investeert in beleggingen in lijn met het 'prudent person'-beginsel zoals bepaald in de EIOPA richtlijnen. Het tegenpartij risico wordt beperkt door te beleggen in kredietwaardige tegenpartijen en door het laten storten van onderpand op afgesloten derivaten. De beleggingen bevatten beperkte complexiteit en worden gewaardeerd op marktwaarde op de Solvency II balans. Het grootste deel van de beleggingen bestaat uit staatsobligaties en supranationale obligaties. Daarnaast kunnen de beleggingen van Yarden worden onderverdeeld in fondsbeleggingen die circa 18% en rente swaps die 2% van de totale activa uitmaken. Voor de renteswaps wordt het tegenpartijrisico gemitigeerd door dagelijkse uitwisseling van onderpand in de vorm van een cash collateral. Dit collateral bedraagt ultimo het jaar € 24,1 miljoen (2015: 20,5 miljoen).

Renterisico

Binnen het marktrisicoprofiel van Yarden neemt het renterisico een belangrijke plaats in. Door de relatief lange duur van de verzekeringen en het feit dat de uitkering gegarandeerd is zijn de verplichtingen zeer gevoelig voor de hoogte van de rente.

Renterisico ontstaat indien de rentegevoeligheid van de activa en van de passiva niet volledig aan elkaar gelijk zijn. Als de marktrenten veranderen, komt dit tot uiting in mutaties in het resultaat en/of vermogenspositie. Het renterisico wordt gemanaged door het zoveel mogelijk afstemmen van vastrentende beleggingen op het profiel van de verplichtingen. Daarnaast worden rentederivaten (interest rate swaps) gebruikt voor het afdekken van het renterisico als gevolg van rentegaranties.

In het rente-afdekkingsbeleid streeft Yarden naar een evenwichtige afweging tussen de rentegevoeligheid van de solvabiliteit (UFR-curve, toezicht) en de 'economische realiteit' (swapcurve). Dit evenwicht is gevonden door de afdekking (en het matchingspercentage) te relateren aan de best-estimate van de verwachte cash-out verplichtingen. De verwachte kasstromen uit de vastrentende portefeuille dekken de verwachte cash-out verplichtingen af.

Aandelenrisico

Aandelenrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en overige financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van aandelen.

Aandelen maken deels uit van de rendementsportefeuille. Ultimo 2016 is de exposure naar aandelenbeleggingen beperkt (zie hoofdstuk D.1). In 2017 zijn de beleggingen in aandelen verder teruggebracht.

Vastgoedrisico

Vastgoedrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed.

Het vastgoedrisico voor Yarden concentreert zich met name op het directe vastgoed in het bezit van Yarden Uitvaartfaciliteiten bv. Daarnaast wordt binnen de rendementsportefeuille Yarden Uitvaartverzekeringen nv zeer beperkt indirect in vastgoed belegd via vastgoedfondsen.

Spreadrisico

Spreadrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de kredietspreiding boven de risicovrije rentetermijnstructuur.

Binnen de rendementsportefeuille van Yarden wordt indirect in bedrijfsobligaties belegd via beleggingsfondsen. Het beleid van Yarden is erop gericht om voornamelijk te beleggen in fondsen met een AA-rating of hoger en zodoende het spreadrisico beperkt te houden.

Hoewel geen onderdeel van de Solvency II wet- en regelgeving, wordt er ook spreadrisico gelopen op staatsobligaties. Eén van de elementen om zorg te dragen voor voldoende solvabiliteit bij het uitlopen van spreads op staatsobligaties is het aanhouden van een interne norm die boven de 100% ligt, waardoor ook bij uitlopende staats spreads de solvabiliteit naar verwachting boven de 100% blijft.

Valutarisico

Valutarisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en overige financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van wisselkoersen.

Binnen de Rendementsportefeuille wordt Yarden via beleggingsfondsen blootgesteld aan valutarisico. Een deel van de beleggingen in deze fondsen is genoteerd in vreemde valuta. Yarden heeft ervoor gekozen om het valutarisico voor het deel dat is genoteerd in Amerikaanse Dollars, Britse Ponden en Japanse Yens af te dekken. Het afdekkingsbeleid is gebaseerd op een afweging van specifieke valutarisico's en kapitaalbeslag voor deze risico's. Vreemde valuta in Amerikaanse Dollars, Britse Ponden en Japanse Yens worden in belangrijke mate afgedekt met derivaten.

C.3 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico op verliezen of een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van schommelingen in de kredietwaardigheid van emittenten van effecten, tegenpartijen en debiteuren waaraan Yarden in de vorm van een tegenpartijrisico, spreadrisico of marktrisico-concentraties blootstaat.

Het kapitaal voor tegenpartijrisico houdt rekening met potentiële verliezen als gevolg van onverwachte wanbetaling of een verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en debiteuren van Yarden in de volgende twaalf maanden. Het tegenpartijrisico voor Yarden wordt berekend voor rente- en valutaderivaten, de liquide middelen, vorderingen en de beleggingen in hypotheek die via beleggingsfondsen worden gehouden.

De kredietrisico's die met betrekking tot de beleggingen worden gelopen, worden beheerst door het handelen met betrouwbare tegenpartijen en door het laten storten van onderpand op afgesloten derivaten. Het kredietrisico op de renteswaps wordt gemitigeerd door dagelijkse uitwisseling van onderpand in de vorm van een cash collateral. Dit collateral bedraagt ultimo het jaar € 24,1 mln. (2015: € 20,5 mln.). Het kredietrisico van de beleggingen wordt tevens gemitigeerd door te beleggen in kredietwaardige vastrentende waarden. Een klein deel is belegd in minder kredietwaardige markten (lager dan een A-status). Er zijn geen afgeleide instrumenten ingezet voor verdere afdekking van het kredietrisico van beleggingen.

Het grootste deel van de beleggingen bestaat uit vastrentende waarden (staatsobligaties en supranationale obligaties) die ultimo het jaar als volgt zijn verdeeld:

Rating Beleggingen

	Percentage	
	2016	2015
AAA	77,41%	76,46%
AA	16,40%	15,50%
A	2,57%	3,28%
BBB	3,49%	4,21%
BB	0,12%	0,39%
B	0,01%	0,13%
CCC of lager	0,00%	0,03%
Geen rating	0,00%	0,00%

Totaal **100,00%** **100,00%**

Concentratie

Land	2016	2015
Nederland	40,41%	39,21%
Duitsland	40,16%	41,64%
Frankrijk	16,84%	16,29%
Supranationaal	2,59%	2,87%

Totaal **100,00%** **100,00%**

Meer informatie over beleggingen is opgenomen in Hoofdstuk D.

Risicoprofiel

C.4 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen geen beleggingen en andere activa te gelde kunnen maken om aan hun financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn.

De operationele kasstromen van Yarden zijn in belangrijke mate voorspelbaar. Zowel op korte als langere termijn worden liquiditeitsplanningen gemaakt en geactualiseerd. Daarnaast wordt een deel van de beleggingen aangehouden in liquide titels.

Yarden Uitvaartverzekeringen nv is bezig met de implementatie van een proces om de noodzakelijke berekeningen uit te voeren om de verwachte winst in toekomstige premies (EPIFP) te bepalen, dit nadat duidelijk werd dat een eerste vereenvoudigde methodologie niet voldoende aansloot bij de SII richtlijnen. Dit proces zal in de loop van 2017 geïmplementeerd zijn. Hierdoor is het op dit moment niet mogelijk de EPIFP conform Solvency II richtlijnen over 2016 in dit rapport weer te geven.

C.5 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico op verliezen door inadequate of falende interne procedures, personeel of systemen of door externe gebeurtenissen. Het risico omvat tevens het integriteitsrisico, IT-risico, uitbestedingsrisico en het juridisch risico. Voorbeelden van operationele risico's zijn:

- Fouten in processen en controles;
- Interne en externe fraude;
- Fouten in systemen;
- Juridische claims;
- Boetes door het niet voldoen aan wetten, regels en ethische normen.

Yarden voert periodiek een risicoanalyse uit waarbij de bovengenoemde risico's specifiek worden gemaakt en wordt beoordeeld of de genomen maatregelen voldoende zijn om de risico's te beheersen. Het reputatierisico is het risico op een materieel verlies door verslechtering van reputatie. Het reputatierisico wordt door Yarden gezien als een onderdeel van het operationele risico. Yarden is zich zeer bewust van mogelijke gebeurtenissen die haar reputatie kunnen beïnvloeden en stuurt actief op het voorkomen daarvan.

C.6 Overig materieel risico

Momenteel is er geen overige materieel risico die een materiele impact heeft op de solvabiliteitspositie van Yarden.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

De Solvency II economische groepsbalans van Yarden is het fundament voor alle Solvency II berekeningen. De verschillende onderdelen van de economische groepsbalans dienen als input voor de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste, het minimaal vereist eigen vermogen en fungeert als uitgangspunt voor de Own Risk Solvency Assessment (ORSA). Bij de waarderingen zijn geen relevante assumpties gemaakt betreffende toekomstige managementacties en (dynamisch) polishoudergedrag.

Voor het opstellen van de economische groepsbalans volgens de Solvency II-principes is de boekwaarde groepsbalans, opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Boek 2 Titel 9, als uitgangspunt genomen. De boekwaarde- en de economische groepsbalans volgens Solvency II-principes van Yarden zijn per Q4 2016 als volgt opgebouwd:

Activa	Boekwaarde	Marktwaarde
Staatsobligaties	661.614	957.434
Derivaten	-	24.228
Beleggingsfondsen	225.727	225.730
Vastgoed	87.012	104.531
Geactiveerde eerste kosten	74.922	-
VOBA	13.442	-
Goodwill	1.508	-
Vorderingen	21.138	21.138
Liquide Middelen	37.554	37.560
Overige Activa	22.298	13.710
Totaal activa	1.145.215	1.384.331

Passiva	Boekwaarde	Marktwaarde
Eigen Vermogen	82.610	268.719
<i>Solvabiliteitskapitaalvereiste</i>	-	168.659
Technische voorziening/ Beste Schatting	942.836	739.677
Risicomarge	-	185.339
Derivaten	878	9.437
Schulden aan kredietinstellingen	50.448	50.811
Andere Schulden	53.184	53.055
Latente belastingen	15.259	77.295
Totaal	1.145.215	1.384.331

In afwijking van bovenstaande boekwaarde groepsbalans heeft de balans volgens de geconsolideerde jaarrekening een balanstotaal van € 1.172 mln. Het verschil wordt met name verklaard door een in de balans van de geconsolideerde jaarrekening in aanmerking genomen cash-collateral van € 24,1 mln. Deze is in de boekwaarde groepsbalans als off-balance item beschouwd.

Het eigen vermogen volgens de boekwaarde groepsbalans bedraagt € 82,6 mln. Dit eigen vermogen is volgens de Solvency II balans, naar maatstaf van de marktwaarde, € 268,7 mln.

Het solvabiliteitskapitaalvereiste bedraagt € 168,7 mln.

De SCR-ratio wordt verkregen door het marktwaarde eigen vermogen te delen op de SCR en bedraagt 159%.

De op de volgende pagina weergegeven waarderingsverschillen, inclusief correctie van belastingeffecten, zijn verwerkt in het (BW 2) eigen vermogen om tot een waardering van het kernvermogen op basis van Solvency II-principes te komen.

Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Omschrijving	31-12-2016
Boekwaarde eigen vermogen	82.610
Eliminatie immateriële activa ²	(89.060)
Waarderingsverschillen beleggingen	287.243
Waarderingsverschillen derivaten	15.669
Waarderingsverschillen vastgoed	17.519
Waarderingsverschillen technische voorzieningen	17.820
Waarderingsverschillen langlopende schulden	(1.045)
Latente belastingen	(62.037)
Solvency II eigen vermogen	268.719
In aanmerking komend eigen vermogen (a)	268.719
Solvabiliteitskapitaalvereiste (b)	168.659
Solvency II ratio (a/b)	159%

² Dit is inclusief een badwill van € -812 die in de boekwaarde balans onder de andere schulden is geclassificeerd.

- **Immateriële activa** in de vorm van VOBA, goodwill en geactiveerde kosten maken geen onderdeel uit van de Solvency II balans. De waarde gerelateerd aan deze posten is onderdeel van de beste schatting en activa.
 - **Vastgoed** wordt op de boekwaarde en Solvency II-balans op marktwaarde gewaardeerd. Voor vastgoed worden voor elk pand minimaal eens per 3 jaar taxaties uitgevoerd, met daarnaast een extra taxatie na bijzondere gebeurtenissen zoals ingrijpende verbouwingen en/of renovaties.
 - **Beleggingen** in de vorm van vorderingen op groepsmaatschappijen, staatsobligaties en beleggingsfondsen worden op de boekwaarde-balans gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs en op de Solvency II-balans op marktwaarde. Beleggingen in fondsen worden in de boekwaarde- en Solvency II-balans gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor Solvency II geldt dat ten behoeve van de risicoberekening de beleggingen in fondsen op basis van 'look-through' worden gealloceerd aan de specifieke risicomodule (zie D.1 Activa).
 - **Derivaten** in de vorm van interest rate swaps worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde tenzij hedge accounting volgens het kostprijs hedge model wordt toegepast. In de Solvency II-balans worden interest rate swaps gewaardeerd op marktwaarde.
 - **Overige activa** wordt gevormd door Overlopende activa en Materiële vaste activa. Overlopende activa betreft de lopende rente op vastrentende waarden en vooruitbetaalde bedragen. In de Solvency II-balans is de lopende rente onderdeel van de waarde van vastrentende waarden en worden de vooruitbetaalde bedragen in mindering gebracht op de schulden. Onder de schulden is een badwill van € 0,8 mln.
- opgenomen die geen onderdeel uitmaakt van de Solvency II balans. De eliminatie hiervan is verantwoord onder eliminatie immateriële activa. Materiele vaste activa worden in de boekwaarde en Solvency II balans gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.
- **Technische voorzieningen** zijn op de boekwaarde-balans bepaald op basis van tariefgrondslagen, de technische voorziening op de Solvency II-balans is gelijk aan een Beste schatting (voorziening op actuele grondslagen) plus een risicomarge.
 - **Schulden** met een langere looptijd worden op de boekwaardebalans gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en op de Solvency II-balans tegen marktwaarde. Overige schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
 - **Latente belastingen** verschillen als gevolg van bovengenoemde waarderingsverschillen worden belast met het van toepassing zijnde belasting-tarief.

D.1 Activa

De basis voor de vaststelling van de marktwaarde-balans zijn de Solvency II Richtlijn en de Gedelegeerde verordening. De Solvency II Richtlijn (artikel 75) en de Gedelegeerde verordening (artikel 9 tot en met 16) geven de leidraad voor de waardering van de Solvency II balans. Activa worden gewaardeerd tegen het bedrag waarvoor ze kunnen worden verhandeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Passiva worden gewaardeerd tegen het bedrag waarvoor ze kunnen worden overgedragen of afgewikkeld tussen ter zake goed

geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn.

Consistent met de beginselen uit de Solvency II Gedelegeerde verordening, wordt de volgende waarderingshiërarchie toegepast:

1. Op basis van actieve markten genoteerde marktprijzen.
2. Genoteerde marktprijzen voor vergelijkbare items, aangepast voor eventuele verschillen;
3. Marktbenadering op basis van vergelijkbare markttransacties;
4. Waarderingsmethode gebaseerd op basis contante waarde van de kasstromen;
5. Actuele vervangingswaarde.

Activa		Waarderingsmethode
Staatsobligaties	957.434	Genoteerde marktprijzen
Derivaten	24.228	Contante waarde
Aandelen	102.556	Genoteerde marktprijzen
Bedrijfsobligaties	74.941	Genoteerde marktprijzen
Hypotheken	48.233	Genoteerde marktprijzen
Vastgoed	104.531	3 jaarlijkse taxatie
Vorderingen	21.138	Nominale waarde
Liquide Middelen	37.560	Nominale waarde

De marktwaarde van staatsobligaties, aandelen en bedrijfsobligaties is gebaseerd op genoteerde marktprijzen.

Beleggingsfondsen zijn gepresenteerd volgens de look-through methodiek. De onderliggende beleggingen zijn derhalve in aanmerking genomen in de correcte risicocategorieën onder Solvency II. Een uitzondering bestaat voor de vastgoedfondsen. Van deze fondsen is geen informatie beschikbaar over de onderliggende beleggingen. De vastgoedfondsen zijn gepresenteerd in de rubriek aandelen.

De derivaten betreffen interest rate swaps, waarbij Yarden een vaste rente ontvangt en een variabele rente betaalt. De derivaten worden gewaardeerd op basis van waarderingsmethode gebaseerd op de contante waarde van toekomstige kasstromen. Deze marktwaarde wordt bepaald door de fiduciair vermogensbeheerder.

Vastgoed betreft het directe vastgoed in het bezit van Yarden Uitvaartfaciliteiten nv.

Vorderingen op debiteuren worden bepaald op basis van openstaand saldo per 31 december en gecorrigeerd met een vastgesteld percentage voor oninbaarheid. Vorderingen op derden niet zijnde debiteuren worden gewaardeerd op basis van de nominale waarde op 31 december, zonodig gecorrigeerd naar de verwachte kasstromen. Onder deze post vallen te vorderen vennootschapsbelasting, overlopende rente, overlopende activa en overige vorderingen.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.2 Technische voorzieningen

Algemeen

De technische voorzieningen op de Solvency II-balans per 31 december 2016 en 31 december 2015 zijn als volgt opgebouwd:

Technische voorzieningen	2016	2015
Beste schatting (Algo FM)	623.110	619.171
Correctie voor:		
Keuzerecht	85.172	53.157
5 jaar indexatie	1.500	5.000
Gratis Kind verzekering	4.909	4.858
Volmachten	1.765	-
Winstdelingsoptie (TVOG)	23.220	24.871
Totaal beste schatting (BEL)	739.677	707.057
Risicomarge	185.339	101.795
Technische voorzieningen	925.016	808.851

De technische voorzieningen bestaan uit de beste schatting (BEL) en de risicomarge (RM).

Beste schatting en risicomarge

De beste schatting stemt overeen met het kansgewogen gemiddelde van toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de door EIOPA gepubliceerde rente termijnstructuur inclusief volatiliteitsaanpassing (VA) een aanpassing voor kredietrisico (CRA) en een Ultimate Forward Rate (UFR). In de berekening wordt rekening gehouden met de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen rekening houdend met de contractgrens zoals gedefinieerd onder Solvency II.

In de berekening van de technische voorzieningen wordt geen gebruik gemaakt van de overgangsmaatregel ten aanzien van de risicovrije rentevoeten (artikel 308 quater) of technische voorzieningen (artikel 308 quinquies). Herverzekeringsovereenkomsten en regelingen met special purpose vehicles zijn voor Yarden niet van toepassing. Bij de waarderingen zijn geen relevante assumpties gemaakt betreffende toekomstige management acties of (dynamisch) polishouders gedrag.

Voor de onzekerheid in de BEL wordt deze verhoogd met de risicomarge. De risicomarge wordt conform de relevante Solvency II standaarden berekend op basis van de cost-of-capital methode.

De voorschriften voor het berekenen van de technische voorzieningen zijn vastgelegd in Artikelen 17 tot en met 36 van de Gedelegeerde verordening. De kasstroomprognose die bij de berekening van de beste schatting wordt gebruikt, houdt rekening met alle instroom en uitstroom van kasmiddelen die nodig zijn voor de afwikkeling van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen gedurende de looptijd ervan. Voor het grootste deel van de BEL-berekening maakt Yarden gebruik van kasstroomberekeningen uit het model AlgoFM. Dit is een standaardpakket dat in het verleden extern is ontwikkeld door Towers Watson en nu eigendom is van IBM. De kasstromen die daarbij worden onderscheiden zijn de volgende:

- Premies;
- Uitkeringen bij overlijden;
- Uitkeringen bij afkoop;
- Doorlopende Kosten.

De risicomarge is zodanig dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname en de nakoming van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen. De risicomarge wordt conform de relevante Solvency II standaarden berekend op basis van de cost-of-capital methode.

In deze methode voor de totale toekomstige periode wordt bepaald wat de kosten zijn voor het aanhouden van de toekomstige benodigde solvabiliteit (SCR) om de verzekeringsverplicht-

tingen te dekken. De toekomstig vereiste SCR'en worden via een benaderingsmethode berekend. In de benaderingsmethode wordt verondersteld dat de toekomstige SCR zich ontwikkelt consistent met een specifieke grootte, de risk driver.

Additionele voorzieningen

Verscheidende additionele voorzieningen worden buiten het projectiemodel Algo FM bepaald. Achtereenvolgens wordt kort ingegaan op keuzerecht, 5 jaar indexatie, Gratis Kind verzekering, volmachten en winstdelingsoptie.

Keuzerecht:

Rond 2007 heeft Yarden een conversie uitgevoerd, waarbij onder andere polissen met een pakketverzekering zijn omgezet naar een sommenverzekering. Naar aanleiding van bezwaren tegen deze conversie is aan een groep polishouders een keuzemogelijkheid gegeven. Deze wordt ook wel keuzerecht genoemd.

5 jaar indexatie:

Voor specifieke polissen is in de polisvoorwaarden bepaald dat, gedurende de eerste vijf jaar na het afsluiten van de verzekering, Yarden bij overlijden het verzekerde bedrag verhoogt overeenkomstig de stijging van de gemiddelde uitvaartkosten.

Gratis Kind verzekering:

Yarden biedt haar polishouders een extra dekking voor de uitvaartkosten van levenloos geboren kinderen (zwangerschap langer dan 20 weken) en baby's (jonger dan zes maanden). Voor deze toezegging wordt een voorziening gevormd. De hoogte van de voorziening wordt geschat door de werkelijke uitkeringen uit de P&L te projecteren over de geschatte toekomstige periode.

Volmachten

In het verleden is een deel van de Yarden portefeuille opgebouwd via een volmachtenconstructie. Dit betekent dat tussenpersonen het recht (volmacht) hebben gekregen om zelfstandig uitvaartverzekeringen voor rekening en risico van Yarden aan te bieden. Deze verzekeringen zijn geadmistreerd buiten de verzekeringstechnische administratie van Yarden.

Winstdelingsoptie

Binnen het product 'YUV' (Yarden Uitvaartverzekeringen) is er een variant waarbij een polishouder recht op winstdeling heeft. Door het 10-jaarsgemiddelde u-rendement te vergelijken

met de rekenrente plus een afslag wordt vastgesteld of er winstdeling beschikbaar wordt gesteld. Voor het vaststellen van de bijbehorende voorziening wordt een waarderingsmodel gebruikt, aangevuld met 2.500 economische scenario's. De voorziening bestaat uit een intrinsieke waarde en een tijdswaarde (TVOG). De verwachting voor het toekomstige u-rendement wordt benaderd o.b.v. de 7-jaars swap (par-)rente. De opdeling naar intrinsieke waarde en tijdswaarde is als volgt:

Optiewaarde	2016Q4	2015Q4
Intrinsiek	8.084	10.950
Tijdswaarde	15.136	13.921
Totaal	23.220	24.871

D.3 Overige schulden

Per 31 december 2016 zijn de overige schulden als volgt:

Passiva	Marktwaarde	Waardering
Schulden aan kredietinstellingen	50.811	Nominale waarde
Andere schulden	53.055	Contante waarde
Latente belastingen	77.295	Nominale waarde

De schulden aan kredietinstellingen betreffen afgesloten hypotheekleningen. Deze schulden worden gewaardeerd tegen de contante waarde van toekomstige kasstromen.

De andere schulden betreffen kortlopende schulden (uit directe verzekering, crediteuren, belastingen, verplichtingen aan personeel). Kortlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

De verschillen in waarderingsprincipes vormen de basis voor de belastinglatenties in de boekwaarde en marktwaardebalans. De belastinglatentie wordt bepaald op basis van de waarderingsverschillen tussen de Solvency II balans en de fiscale balans. De waarderingsverschillen worden belast met het van toepassing zijnde belastingtarief van 25%. Yarden kent een substantiële netto uitgestelde belastingverplichting op de Solvency II-balans (DTL). Deze wordt met name veroorzaakt door de beleggingen. Yarden voert een defensief beleggingsbeleid, waarin het gros van de beleggingsportefeuille bestaat uit langlopende vastrentende waarden die gematcht zijn met de verplichtingen. Als gevolg van de rentedaling in de afgelopen jaren

Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

is de marktwaarde van deze beleggingen hoger dan de fiscale waarde.

D.4 Alternatieve waarderingsmethoden

Door Yarden worden naast de eerder beschreven waarderingsmethoden geen alternatieve methoden toegepast.

D.5 Overige informatie

De in dit hoofdstuk opgenomen toelichtingen bevatten alle informatie omtrent de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden zoals bepaald door de Solvency II Richtlijnen en Gedelegeerde verordening.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

In het kapitaalbeleid heeft Yarden beleid geformuleerd dat erop gericht is om te voorkomen dat er overschrijdingen zijn van de wettelijke solvabiliteits-eisen. Als onderdeel van haar risicobeheersysteem toetst Yarden jaarlijks de lange termijn houdbaarheid van de strategie op adequaatheid van de solvabiliteit door middel van een Own Risk & Solvency Assessment (ORSA).

Bij de realisatie van de strategie wordt gehandeld binnen de risk appetite. De essentie van de risk appetite van Yarden is dat aan de verzekeren een zo hoog mogelijke zekerheid wordt geboden dat hun verzekerde aanspraken te zijner tijd tot uitkering komen.

Yarden wordt beoordeeld als verzekeringsgroep. Dat betekent dat niet alleen de solvabiliteit van Yarden Uitvaartverzekeringen wordt beoordeeld maar ook die van de groep. De groep betreft Yarden Holding met alle daaronder vallende deelnemingen. Solvabiliteitsrapportages worden daarom zowel voor de groep (Yarden Holding) als voor Yarden Uitvaartverzekeringen opgesteld en

aan DNB gerapporteerd. De ORSA wordt uitgevoerd op groepsniveau waarin de afzonderlijke effecten voor Yarden Uitvaartverzekeringen en de rest van Yarden Holding duidelijk worden gemaakt. Belangrijk onderdeel van het kapitaalbeleid is welke maatregelen Yarden kan en gaat ondernemen als de werkelijke solvabiliteit onder de norm zakt. Als de solvabiliteit onder de norm komt, wordt beoordeeld of ingrijpen noodzakelijk is. Er zijn op dat moment concrete interventies of maatregelen beschikbaar die de solvabiliteit kunnen verhogen of het neerwaartse risico kunnen beperken.

De eigenvermogensbestanddelen van de groep moeten worden ingedeeld in Tiers op basis van hun eigenschappen. Het eigen vermogen van Yarden dat in aanmerking komt voor dekking van de SCR en MCR is geheel Tier 1-kapitaal. De opbouw van het eigen vermogen per 31 december 2016 en de bijbehorende Tiers is gespecificeerd in de volgende tabel:

Omschrijving	Groep	Tier 1	Tier 2	Tier 3	Totaal
Geplaatst en gestort kapitaal	1.616	1.616	-	-	1.616
Agio	50.809	50.809	-	-	50.809
Reserves	28.745	28.745	-	-	28.745
Resultaat na VPB	1.439	1.439	-	-	1.439
Eigen vermogen geconsolideerd	82.610	82.610	-	-	82.610
Herwaardering SII	186.109	186.109	-	-	186.109
Eigen vermogen SII	268.719	268.719	-	-	268.719

Kapitaalbeheer

Het Solvency II eigen vermogen van Yarden van 268,7 miljoen bestaat volledig uit Tier 1-kapitaal en komt derhalve volledig in aanmerking voor dekking van de SCR en MCR. Per 31 december 2015 was het Solvency II eigen vermogen van Yarden van 237,6 miljoen en bestond volledig uit Tier 1-kapitaal.

De eigen vermogensbestanddelen van Yarden Holding bv bestaan uit volgestort gewoon aandelenkapitaal en bevatten geen achtergestelde verplichtingen, kredietbrieven of andere aanvullende vermogensbestanddelen waardoor ze voldoen aan de eisen betreffende Tier 1 kapitaal

onbeperkt. De herwaardering naar de Solvency II-balans bestaat uit de reconciliatiereserve die als Tier 1 wordt geclassificeerd. De Solvency II-balans bevat geen netto uitgestelde belastingvorderingen (DTA).

Voor het opstellen van de economische groepsbalans volgens de Solvency II principes, is de boekwaarde groepsbalans opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9, (BW2) als uitgangspunt genomen. De herwaardering van de BW 2-balans naar de Solvency II-balans is gespecificeerd in de volgende tabel:

Omschrijving	31-12-2016
Boekwaarde eigen vermogen	82.610
Eliminatie immateriële activa	(89.060)
Waarderingsverschillen beleggingen	287.243
Waarderingsverschillen derivaten	15.669
Waarderingsverschillen vastgoed	17.519
Waarderingsverschillen technische voorzieningen	17.820
Waarderingsverschillen langlopende schulden	(1.045)
Latente belastingen	(62.037)
Solvency II eigen vermogen	268.719
In aanmerking komend eigen vermogen (a)	268.719
Solvabiliteitskapitaalvereiste (b)	168.659
Solvency II ratio (a/b)	159%

Op 31 december 2016 bedraagt de SCR ratio van Yarden 159%. De SCR-ratio is bepaald door het marktwaarde eigen vermogen te delen door het Solvency Capital Requirement (SCR). De volgende waarderingsverschillen, inclusief correctie van belastingeffecten, zijn verwerkt in het (BW 2) eigen vermogen om tot een waardering van het kernvermogen op basis van Solvency II-principes te komen:

- **Immateriële activa** in de vorm van VOBA, goodwill en geactiveerde kosten maken geen onderdeel uit van de Solvency II balans. De waarde gerelateerd aan deze posten is onderdeel van de beste schatting en activa.
- Beleggingen op de boekwaardebalans worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs en op de Solvency II balans op marktwaarde. Beleggingen in fondsen worden in de boekwaarde en Solvency II balans gewaardeerd tegen marktwaarde.

- Derivaten in de vorm van interest rate swaps worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde tenzij hedge accounting volgens het kostprijs hedge model wordt toegepast. In de Solvency II balans worden interest rate swaps gewaardeerd op marktwaarde.
- Technische voorzieningen zijn op de boekwaardebalans bepaald op basis van tarief-grondslagen, de technische voorziening op de Solvency II balans is gelijk aan een Beste schatting (voorziening op actuele grondslagen) plus een risicomarge ter dekking van onvoorziene risico's.
- Schulden met een langere looptijd worden op de boekwaardebalans gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en op de Solvency II-balans tegen marktwaarde. Overige schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Latente belastingen als gevolg van boven-gevoemde waarderingsverschillen worden belast met het van toepassing zijnde belastingtarief.

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt de berekening van de solvabiliteitskapitaalvereisten (SCR) behandeld. Een algemeen overzicht wordt gegeven van de samenstelling van de totale SCR, waarna per risicomodule wordt ingegaan op de berekeningsmethodiek. Yarden gebruikt de standaardformule voor de berekening en rapportage van het wettelijke solvabiliteitskapitaalvereiste.

In de SCR-berekening heeft Yarden geen vereenvoudigingen toegepast van de standaardformule, geen onderneming specifieke parameters (USP) gebruikt, geen gebruik gemaakt van de matching adjustment, geen gebruik gemaakt van vereenvoudigde berekeningen en zijn geen toekomstige managementacties betrokken.

Voor de berekening van het aandelenrisico past Yarden de overgangsmaatregel aandelenrisico toe op type 1 en type 2 aandelen. Voor de berekening van de technische voorziening wordt gebruik gemaakt van de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur inclusief volatiliteitsaanpassing (VA), een aanpassing voor kredietrisico (CRA) en een Ultimate Forward Rate (UFR).

Situatie op 31 december 2016

In onderstaande tabel staat een vergelijking van de Solvency II-positie van Yarden per 1 januari 2016 (dag 1 rapportage) en per 31 december 2016.

SCR	31-12-2016	01-01-2016
Rente	48.893	23.161
Aandelen	24.030	35.053
Vastgoed	26.133	26.045
Valuta	9.772	10.950
Spread	7.888	17.467
Diversificatie	(23.970)	(34.139)
SCR Markt	92.746	78.539
Kortleven	43.277	46.151
Verval	111.338	38.752
Kosten	77.282	47.856
Rampen	6.183	6.042
Diversificatie	(61.237)	(42.270)
SCR Life	176.843	96.531
SCR Markt	92.746	78.539
SCR Tegenpartij	7.106	-
SCR Life	176.843	96.531
SCR Diversificatie	(55.145)	(36.227)
BSCR	221.550	138.843
SCR operationeel	3.329	3.182
LAC DT	(56.220)	(35.506)
SCR	168.659	106.518
Aanwezige Solvabiliteit	268.719	237.557
SCR Ratio	159%	223%³
MCR	42.165	26.630

³⁾ In de rapportage (QRT) is een SCR ratio exclusief het gebruik van de LAC DT gecommuniceerd; deze bedraagt 167%. Voor de vergelijkbaarheid is de LACDT consistent met 31 januari 2016 op 25% gesteld.

Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

De SCR ratio wordt bepaald door de aanwezige solvabiliteit van € 268,7 mln. te delen door de SCR van € 168,7 mln. Per einde jaar 2016 bedraagt de ratio voor Yarden 159% (2015: 223%).

Het minimumkapitaalvereiste (MCR) wordt berekend volgens de voorschriften van de gedelegeerde verordening waarbij de MCR afhankelijk is van de hoogte van de beste schatting, het risicokapitaal, de SCR en een absoluut minimum van € 3,7 mln. De berekening resulteert voor Yarden in een percentage van 25% van de SCR wat leidt tot een MCR van € 42 mln. (2015: € 27 mln.).

Ondanks dat de aanwezige solvabiliteit onder Solvency II is toegenomen, voornamelijk als gevolg van ontwikkelingen in de markt, is de SCR-ratio afgenomen met name als gevolg van een aantal significante wijzigingen die in 2016 zijn doorgevoerd in de berekening. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de verschillende wijzigingen en de ontwikkeling van de Solvency II positie.

Marktrisico

Het renterisico per ultimo 2016 is gestegen ten opzichte van de waarde per ultimo 2015. In 2016 is de berekening van het rente risico verfijnd en in lijn gebracht met de eisen uit de Gedelegeerde verordening. Deze verfijning heeft tot een verhoging geleid van het renterisico. Daarnaast hebben wijzigingen van de verzekeringstechnische assumpties ertoe geleid dat de duratie van de verplichtingen is toegenomen. Door deze toename is het renterisico gewijzigd van een risico van een stijging van de rentetermijnstructuur naar een risico van daling van de rentetermijnstructuur. Deze wijziging van het dominante risico heeft er tevens toe geleid dat het diversificatievoordeel significant is verlaagd.

Het aandelenrisico wordt berekend voor de beleggingen in aandelen. De daling van het risico is voornamelijk toe te schrijven aan het gebruik van de overgangsmaatregel aandelen. Door het gebruik van de overgangsmaatregel daalt de kapitaalvereiste naar 22% (per 1 januari 2016) van de blootstelling aan aandelen. Indien geen gebruik wordt gemaakt van de overgangsmaatregel geldt een kapitaalvereiste van 39% voor type 1 en 49% voor type 2 aandelen.

Het vastgoedrisico voor Yarden concentreert zich op een directe belegging in vastgoed in gebruik bij

Yarden Uitvaartfaciliteiten bv. Daarnaast wordt binnen de rendementsportefeuille van Yarden Uitvaartverzekeringen nv zeer beperkt en indirect in vastgoed belegd via vastgoedfondsen. Het vastgoedrisico is beperkt gestegen als gevolg van de stijging van de marktwaarde van het vastgoed.

Het spreadrisico wordt berekend voor de beleggingen in bedrijfsobligaties die onderdeel zijn van de rendementsportefeuille. Binnen de rendementsportefeuille van Yarden Uitvaartverzekeringen nv wordt indirect in bedrijfsobligaties belegd via beleggingsfondsen. De significante daling is het gevolg van de in 2016 beschikbaar gekomen doorblikinformatie. De blootstelling aan hypotheek (via fondsen) is op basis van deze informatie verplaatst van het spreadrisico naar het tegenpartijrisico.

Het valutarisico wordt berekend voor beleggingen in vreemde valuta, voor zover dit risico niet door Yarden is afgedekt. Door de daling van de marktwaarde van beleggingen in vreemde valuta is het valutarisico beperkt gedaald.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico voor Yarden bestaat uit de risico's kortleven, kosten, verval en rampenrisico.

Het kortlevenrisico is gelijk aan het verlies aan kernvermogen van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen als gevolg van een onmiddellijke, permanente stijging met 15 % van de sterftcijfers ten behoeve van de berekening van technische voorzieningen. Het kapitaal is in 2016 afgenomen als gevolg van de gedaalde rente en aangepaste sterfte- en afkoopassumpties die ervoor zorgen dat sterfte uitkeringen verder in de toekomst plaatsvinden.

Het vervalrisico bestaat uit verliezen of een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door veranderingen in het niveau of de volatiliteit van de percentages van voortijdige beëindiging, verlenging of afkoop van de overeenkomst (afkooprisico). Voor de vaststelling van het vervalrisico dient het maximum vastgesteld te worden van een permante verlaging van vervalkansen, permante verhoging van vervalkansen en massaal verval. Voor Yarden geldt dat het risico van massaal verval het dominante risico is. De toename van het vervalrisico is het gevolg van het feit dat de berekening van het massaal verval meer in lijn gebracht is met

Solvency II-eisen en de aanpassing van verval en sterfte assumpties.

Het kostenrisico bestaat uit verliezen of een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door veranderingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de kosten voor het nakomen van verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten. De SCR wordt bepaald op basis van een stijging van de kosten van 10%, in vergelijking met de gebruikte veronderstellingen bij de berekening van de beste schatting en een stijging van de kosten voor de inflatie van 1 procentpunt per jaar (de veronderstelde kosten inflatie in de beste schatting + 1%). Het kapitaal is in 2016 gestegen als gevolg van de gedaalde rente en aangepaste sterfte en afkoopassumpties. Door de aanpassing van de sterfte en afkoopassumpties is de duratie van de verplichtingen toegenomen, wat zorgt voor een verhoging van het kostenrisico.

Het kapitaalvereiste voor het rampenrisico is gelijk aan het verlies aan kernvermogen van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen als gevolg van een onmiddellijke stijging met 0,15 procentpunt van de sterftepercentages ten behoeve van de berekening van de technische voorzieningen om het sterfteverloop in de volgende 12 maanden weer te geven. Het rampenrisico is toegenomen als gevolg van de groei van de portefeuille.

Tegenpartijrisico

Onderdeel van het tegenpartijrisico voor Yarden zijn rente- en valutaderivaten, de liquide middelen, vorderingen en de beleggingen in hypotheke die via beleggingsfondsen worden gehouden.

Op 31 december 2016 heeft Yarden de volgende blootstellingen aan het tegenpartijrisico:

Voor de berekening van tegenpartijrisico wordt onderscheid gemaakt tussen type 1 en type 2 risico's. Liquiditeiten en derivaten vallen onder type 1 en de overige blootstellingen onder type 2 risico. Het type 1 en type 2 risico worden geaggregeerd met een correlatie van 75%.

De blootstellingen zijn vóór aftrek van onderpand in de vorm van cash collateral voor rentederivaten en vastgoed voor hypotheke. Per 1 januari 2016 werd het tegenpartijrisico voor derivaten, liquiditeiten en vorderingen niet berekend en voor hypotheke werd het kredietrisico berekend in de spreadrisico module.

Operationeel risico

Het operationeel risico heeft voor Yarden een directe relatie met de hoogte van de Beste Schatting (BEL) en bedraagt 0,45% van de BEL. De BEL is per saldo € 32,6 mln. gestegen ten opzichte van 1 januari 2016 en daardoor is het operationeel risico met € 0,2 mln. gestegen.

Correctie uitgestelde belastingen

In Solvency II is het toegestaan om het verlies als gevolg van het 1-in-200 jaar "schokverlies" te verminderen met de Loss Absorbing Capacity of Deferred Taxes (verlies absorberend vermogen van uitgestelde belastingen, LAC DT). Er is sprake van een LAC DT voor zover het schokverlies fiscaal aftrekbaar is en kan worden gecompenseerd met belastbare winsten. Met dit positieve belasting-effect mag rekening worden gehouden bij volvoerende onderbouwing.

De correctie voor het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen bedraagt 25% van het kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (BSCR) plus het operationeel risico.

Yarden kent een substantiële netto uitgestelde belastingverplichting op de SII-balans (DTL). Deze wordt met name veroorzaakt door de beleggingen. Yarden voert een defensief beleggingsbeleid, waarin het gros van de beleggingsportefeuille bestaat uit langlopende vastrentende waarden die gematcht zijn met de verplichtingen. Als gevolg van de rentedaling in de afgelopen jaren is de

Categorie	Blootstelling	Onderpand	Type risico
Derivaten	24.228	24.100	1
Liquiditeiten	37.560	-	1
Vorderingen	21.138	-	2
Hypotheke	48.233	40.233	2

Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

marktwaarde van deze beleggingen hoger dan de fiscale waarde, waardoor een DTL ontstaat. Eventuele de-risking na schokverlies om de ratio te verbeteren zal bovendien niet leiden tot verkoop van deze beleggingen, omdat deze al gematcht zijn met de verplichtingen. De DTL zal dus ook na schok aanwezig zijn.

Voor Yarden is de DTL ruim voldoende om de LAC DT te compenseren. Daarnaast blijkt uit een prognose van fiscale resultaten dat het geleden

schokverlies volledig kan worden verrekend met belastingschulden uit een vorig belastingjaar (achterwaartse verliesverrekening) plus waarschijnlijk toekomstige belastingverplichtingen (rekening houdend met een maximale fiscale verrekentermijn van negen jaar).

Het verlies absorberend vermogen ligt tussen de 0 en 25% van het schokverlies. Geconcludeerd is dat het schokverlies kan worden gecompenseerd met het maximale percentage van 25%.

E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Yarden maakt geen gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste.

E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

Yarden gebruikt de standaardformule voor de berekening en rapportage van de wettelijke Solvabiliteitskapitaalvereiste en maakt derhalve geen gebruik van een intern model.

E.5 Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Gedurende de rapportage periode is er geen periode geweest van niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste of niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste.

E.6 Overige informatie

Momenteel is er geen overige informatie die een materiele impact heeft op de Solvabiliteitspositie van Yarden.

www.yarden.nl

